

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
Katedra účetnictví a financí

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Srovnání DPH v České republice a na Slovensku

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Jarmila Křížová

Autor:

Barbora Valentová

České Budějovice

2006

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Srovnání DPH v České republice a na Slovensku“ vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v přehledu použité literatury.

V Českých Budějovicích dne 2. října 2006

.....

Barbora Valentová

Poděkování

Děkuji touto cestou Ing. Jarmile Křížové za odborné vedení, inspirativní připomínky a zapůjčení studijních materiálů potřebných pro tuto práci. Dále bych chtěla poděkovat Ing. Janu Kutilovi ze společnosti K&H KINETIC a. s., Klatovy za všestrannou pomoc a vstřícnost. V neposlední řadě děkuji svým rodičům za finanční a duševní podporu v průběhu studia a při vypracovávání bakalářské práce.

OBSAH

1. Úvod.....	1
2. Daňový systém.....	3
2.1 Daňový systém ČR.....	3
2.2 Daňový systém SR.....	5
3. Daň z přidané hodnoty v České republice.....	7
3.1 Základní pojmy.....	7
3.2 Registrace a zrušení registrace, daňové identifikační číslo.....	10
3.3 Místo zdanitelného plnění.....	13
3.4 Uskutečnění zdanitelného plnění a daňová povinnost.....	16
3.5 Sazby daně z přidané hodnoty.....	17
3.6 Daňové doklady.....	18
3.7 Základ daně a její výpočet.....	22
3.8 Odpočet daně, krácení odpočtu.....	23
3.9 Zdaňovací období a splatnost daně.....	24
3.10 Vrácení daně.....	25
4. Daň z přidané hodnoty na Slovensku.....	26
4.1 Základní pojmy.....	26
4.2 Registrace a zrušení registrace, identifikační číslo organizace pro DPH.....	28
4.3 Místo zdanitelného plnění.....	30
4.4 Daňová povinnost.....	32
4.5 Sazby daně z přidané hodnoty.....	33
4.6 Daňové doklady.....	33
4.7 Základ daně a její výpočet.....	35
4.8 Odpočet daně.....	35
4.9 Zdaňovací období a splatnost daně.....	36
4.10 Vrácení daně.....	37
5. Porovnání obou legislativních úprav daně z přidané hodnoty.....	38

6. Intrakomunitární plnění mezi vybranými zeměmi.....	42
6.1 Povinnost registrace k DPH.....	42
6.2 Vykazovací povinnosti.....	43
6.2.1 Výkaz pro INTRASTAT.....	43
6.2.2 Souhrnné hlášení.....	44
6.3 Systém VIES.....	45
6.3.1 Ověřování DIČ pořizovatele.....	45
6.4 Samovyměření daně.....	46
 7. Závěr.....	 47
 8. Přehled použité literatury.....	 49
 9. Anotace.....	 50
 10. Přílohy.....	 51

1. ÚVOD

Daň z přidané hodnoty (DPH) je upravena zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (ZDPH), který nabyl účinnosti 1. května 2004, kdy Česká republika vstoupila do Evropské unie. Daň se uplatňuje na zboží, nemovitosti a služby za podmínek, které stanoví zákon [1]. Daň z přidané hodnoty je nepřímou daní, přímo neovlivňuje hospodaření podniků. Nevchází ani do jejich nákladů, ani do jejich výnosů. Tato daň doléhá na konečného spotřebitele.

Vstup České republiky do Evropské unie s sebou přinesl také závazek začlenit legislativu Evropského společenství do českého právního řádu. Pro plátce daně z přidané hodnoty to znamenalo, že s účinností od 1. května 2004 museli postupovat podle zcela nového zákona.

Systém daně z přidané hodnoty je pro všechny státy EU do značné míry stanoven Šestou směrnicí EU o harmonizaci nepřímých daní [11]. Ačkoliv se národní legislativy zemí EU ve výjimečných případech s touto směrnicí neshodují (u nás je to například zařazení dětských plen do snížené sazby), v obecných principech jsou vždy shodné. Jednotné uplatňování daně z přidané hodnoty je jedním ze základních předpokladů fungujícího jednotného trhu.

Zákon o dani z přidané hodnoty tedy vychází především ze šesté směrnice Evropského společenství. Šestá směrnice upravuje společný systém daně z přidané hodnoty, např. způsob výběru daně a plnění, která musí dani z přidané hodnoty podléhat, vymezuje okruh plnění zdaněných sníženou sazbou nebo od daně osvobozených [2].

Oblast daně z přidané hodnoty je v Evropské unii upravena několika směrnicemi, které obsahují jak ustanovení závazná pro všechny členské státy, tak i ustanovení doporučujícího charakteru. Mnohé členské země mají ještě vyjednané výjimky z pravidel daných směrnicemi. Každá země tak má svůj specifický zákon o dani z přidané hodnoty.

Český zákon o dani z přidané hodnoty byl ovlivněn také osmou a třináctou směrnicí, které upravují vrácení daně mezi členskými zeměmi EU a třetími zeměmi, a také směrnicí o fakturaci upravující náležitosti daňových dokladů a elektronickou fakturaci [2].

Zákon o dani z přidané hodnoty obsahuje změny vyvolané závazkem implementovat evropské předpisy, směrnice a nařízení Evropského společenství, ale i změny, které s implementací předpisů EU nesouvisí. Zákon o dani z přidané hodnoty je ve srovnání s předchozí normou rozsáhlejší. Obsahuje 113 paragrafů a 4 přílohy, předchozí měl 56 paragrafů a 3 přílohy [2].

Tato bakalářská práce je zaměřena na porovnání právních úprav daně z přidané hodnoty v České republice a na Slovensku, kde od 1. ledna 2004 vstoupila v platnost daňová reforma, v rámci které došlo k sjednocení daně z přidané hodnoty na úroveň 19 %. Dne 1. května 2004 se též Slovenská republika stala právoplatným členem EU.

2. DAŇOVÝ SYSTÉM

2.1 Daňový systém ČR

Daňový systém je souhrn všech daní, které se na daném území, zpravidla státním, vybírají [3].

V České republice vstoupila 1. ledna 1993 v platnost nová daňová soustava, skládající se z několika druhů daní. Jedná se především o daně jmenované v zákoně č. 212/1992 Sb., o soustavě daní [12].

Daň je povinná, nenávratná, zákonem stanovená platba do veřejného rozpočtu, která se vyznačuje neúčelovostí a neekvivalentností tzn. ukládá se jako jednostranná povinnost bez nároku plátce na plnění ze strany státu. Daně jsou placené pravidelně v určitých intervalech nebo při určitých okolnostech např. dědění nebo darování [12].

Přímé daně jsou uloženy konkrétnímu subjektu podle jeho důchodové a majetkové situace. Představují tedy zdanění příjmů poplatníka a jdou přímo do rozpočtu [12]. Poplatník je zpravidla povinen daň odvést.

Druhy přímých daní:

1. daně z příjmů
 - daň z příjmů fyzických osob
 - daň z příjmů právnických osob
2. daně majetkové
 - daně z nemovitostí
 - daň z pozemků
 - daň ze staveb
 - daň silniční
 - daně převodové
 - daň dědická
 - daň darovací
 - daň z převodu nemovitostí [3]

Nepřímé daně, nazývané též daně ze spotřeby a cla, jsou zahrnuty v ceně zboží či služeb placené poplatníkem při jejich koupi. Jsou uvaleny nepřímo na spotřebitele. Vybírá a odvádí je jiná osoba než-li poplatník, tj. plátce.

Nepřímé daně v zemích Evropské unie jsou nejdále v procesu harmonizace daňových systémů. Jejich výběr úzce souvisí s přechodem zboží přes hranice státu [3].

Druhy nepřímých daní:

1. selektivní

- daně spotřební
 - daně z alkoholu
 - daň z piva
 - daň z vína a meziproduktů
 - daň z lihu a lihovin
 - daň z minerálních olejů
 - daň z cigaret a tabákových výrobků
- cla

2. univerzální

- daň z přidané hodnoty [3]

Daně k ochraně životního prostředí nebyly doposud v České republice uzákoněny. Vzhledem k harmonizaci těchto daní a návrhům ekologické daňové reformy v zemích EU se předpokládá i u nás jejich zavedení [12]. Byl již stanoven termín, diskutovalo se o roce 2008, do jehož počátku by měla ČR zavést ekologické daně na uhlí, elektřinu, plyn a pohonné hmoty.

Další platby do veřejných rozpočtů mající charakter daní v České republice jsou:

- pojistné na sociální pojištění
 - pojistné na sociální zabezpečení
 - pojistné na důchodové pojištění
 - pojistné na nemocenské pojištění
 - příspěvek na státní politiku zaměstnanosti
- pojistné na všeobecné zdravotní pojištění [12]

2.2 Daňový systém SR

Daňová soustava Slovenské republiky v podobě, v jaké jsme ji poznali do 31. prosince 2003, byla výsledkem daňové reformy z roku 1992. Konečná podoba daňové soustavy Slovenské republiky od 1. ledna 1993 je následující:

U **přímých daní** se jedná o přesně adresovanou povinnost na placení daně fyzickými a právnickými osobami (poplatníky), které mají určitý příjem anebo mají určitý typ majetku, který podléhá zdanění podle zákona o daních z příjmů. U přímých daní je daňový poplatník známý a totožný s plátcem [13].

Druhy přímých daní:

1. daně z příjmů
 - daň z příjmů fyzických osob
 - daň z příjmů právnických osob
2. daně majetkové
 - daně z nemovitostí
 - daň z pozemků
 - daň ze staveb
 - daň z bytů a nebytových prostorů patřících k bytům
 - daň z motorových vozidel

Následující daně byly zrušeny:

- daň z převodu a přechodu nemovitostí
 - ⇒ tato daň představuje vícenásobné zdanění nemovitého majetku získaného ze zdaněných příjmů (a který se každoročně zdaňuje daní z nemovitostí) při jeho převodu anebo přechodu na jiného vlastníka; tato daň je neopodstatněná
- daň darovací a daň dědická
 - ⇒ zdaňují majetek, který už jednou zdaněný byl, a proto jsou nespravedlivé [13]

Narozdíl od adresnosti přímých daní u **nepřímých daní** není povinnost jejich úhrady od daňového poplatníka. Jsou to daně vázané na akt koupě a prodeje výrobků a služeb. Nevyplyvá z nich žádná přímá daňová povinnost [13]. U nepřímých daní není jmenovitě možné určit poplatníka, ale jen plátce daně. Plátcem těchto daní je prodávající či poskytovatel služby, poplatníkem je kupující.

Druhy nepřímých daní:

1. selektivní

- daně spotřební
 - daň z minerálních olejů
 - daň z lihu
 - daň z piva
 - daň z vína
 - daň z tabákových výrobků

2. univerzální

- daň z přidané hodnoty [13]

Předpokládalo se též zavedení **daní na ochranu životního prostředí**. Měly jimi být daň postihující takovou výrobu, která by zatěžovala životní prostředí a daň postihující výrobu takového zboží, jehož používání by mohlo negativně ovlivnit stav životního prostředí [13]. V tomto případě však nedošlo k bližší specifikaci a zatím ani k realizaci těchto daní.

Místní daně jsou upraveny zákonem č. 582/2004 Z. z., o místních daních a místním poplatku za komunální odpady a drobné stavební odpady.

Druhy místních daní:

Místní daně, které může ukládat obec, jsou:

- z nemovitostí
- ze psa
- za užívání veřejného prostranství
- za ubytování
- za prodejní automaty
- za nevýherní hrací přístroje
- za vjezd a setrvání motorového vozidla v historické části města
- za jaderné zařízení

Obec ukládá místní poplatek za komunální odpady a drobné stavební odpady.

Místní daň, kterou může ukládat vyšší územní celek, je daň z motorových vozidel [8].

3. DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY V ČESKÉ REPUBLICE

V současných daňových systémech se nejčastěji (alespoň v Evropě) používá daň z přidané hodnoty, která je nejen povinnou, ale také jak z hlediska předmětu, tak i sazeb harmonizovanou daní v Evropské unii [3].

Základní myšlenka fungování daně z přidané hodnoty je jednoduchá. Daň je vybírána na každém stupni zpracování, avšak nikoli z celého obrátu, nýbrž pouze z toho, co bylo k hodnotě statku na daném stupni přidáno. Zdaňuje se tedy jen přidaná hodnota [3]. Daň z přidané hodnoty je upravena zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, který nabyl účinnosti 1. května 2004, kdy Česká republika vstoupila do Evropské unie.

3.1 Základní pojmy

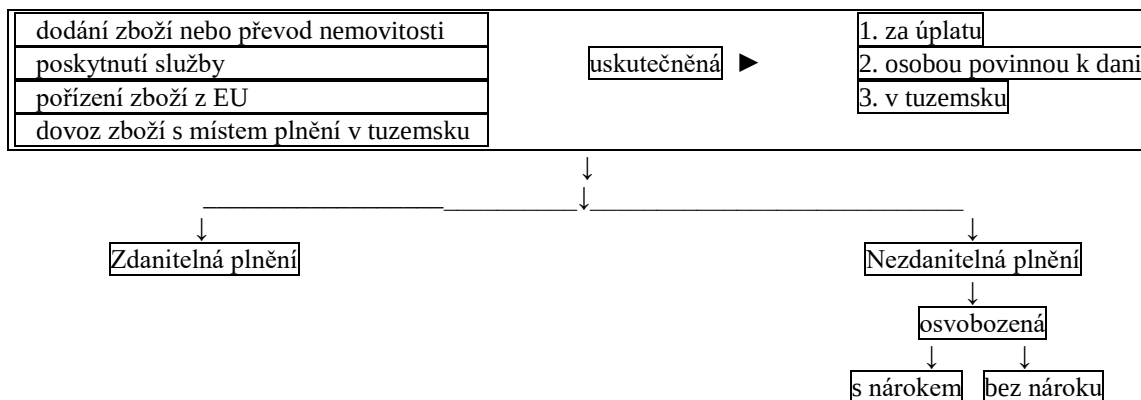
Předmět daně

Veškerá plnění, která souvisí s ekonomickými činnostmi plátce, je možné v účetnictví či v daňové evidenci rozdělit na dvě základní kategorie:

- plnění, která jsou předmětem daně,
- plnění, která nejsou předmětem daně.

Následující schéma zachycuje členění jednotlivých typů plnění, která jsou předmětem daně podle toho, zda se jedná o plnění zdanitelná nebo nezdanitelná [4].

Schéma č. 1: Členění plnění, která jsou předmětem DPH

Zdroj: Müllerová, L., Jindrová, B. a kol., 2002 – 2005

Pro všechna výše uvedená plnění s výjimkou dovozu zboží v tuzemsku platí, že předmětem daně jsou tato plnění pouze v případě, pokud jsou:

- realizována za úplatu,
- osobou povinnou k dani,
- s místem plnění v tuzemsku [4].

Úplatou se rozumí zaplacení v penězích nebo platebními prostředky nahrazujícími peníze nebo poskytnutí nepeněžitého plnění [9].

Osobou povinnou k dani je fyzická nebo právnická osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomické činnosti. Osobou povinnou k dani je i právnická osoba, která nebyla založena nebo zřízena za účelem podnikání, pokud uskutečňuje ekonomické činnosti [9].

Tuzemskem se pro účely ZDPH rozumí území České republiky [9].

Všechny tři uvedené podmínky musí být splněny současně. Pokud jedna z těchto podmínek není splněna, nevzniká plátcovi povinnost uplatnit daň na výstupu, protože se jedná o plnění, které není předmětem daně [4].

Zdanitelná a nezdanitelná plnění

Plnění, která jsou předmětem daně, se dále člení na:

- plnění zdanitelná, která podléhají snížené (5 %) a základní (19 %) sazbě daně,
- plnění nezdanitelná, která jsou osvobozena od daně (s nárokem na odpočet daně nebo bez nároku na odpočet daně).

Oba typy plnění, tj. plnění podléhající snížené nebo základní sazbě daně, stejně jako i plnění osvobozená od daně, je plátcem povinen uvést v daňovém přiznání [4].

Zdanitelné plnění je takové, u kterého plátcovi daně vzniká povinnost přiznat a odvést daň na výstupu [3]. Do této kategorie uskutečněných zdanitelných plnění patří plnění, která jsou předmětem daně, tj. např. dodání zboží, převod nemovitosti nebo poskytování služeb, pokud podléhají snížené (5 %) nebo základní (19 %) sazbě daně [4]. Je třeba zdůraznit, že zdanitelným plněním je dodání zboží a poskytování služeb jen v případě, že místo plnění je v tuzemsku a že je uskutečňuje osoba povinná k dani.

Osvobozená plnění mají místo plnění v tuzemsku, ale plátcem není povinen z nich odvádět daň, tj. uplatnit daň na výstupu [3]. ZDPH vymezuje kategorii plnění osvobozených od daně bez nároku na odpočet daně (zpravidla vůči tuzemským osobám) a plnění osvobozených od daně s nárokem na odpočet daně (vůči osobám v jiných

zemích). Tato plnění mají určité společné znaky: obě se považují za plnění nezdanitelná. Dalším charakteristickým znakem je, že v souvislosti s jejich uskutečněním nevzniká plátcí povinnost přiznat daň z přidané hodnoty na výstupu [4].

Přehled plnění, která patří do skupiny tzv. osvobozených plnění *bez nároku na odpočet daně*, je uveden v § 51 ZDPH.

Přehled plnění, která patří do skupiny tzv. osvobozených plnění *s nárokem na odpočet daně*, je uveden v § 63 ZDPH.

Plnění, která nejsou předmětem daně

Plnění, která nejsou předmětem daně, představují nesourodou skupinu. Kromě plnění s místem plnění mimo tuzemsko patří do této kategorie i plnění, která nejsou dodáním zboží nebo převodem nemovitostí podle § 13 odst. 1 ZDPH ani poskytováním služeb ve smyslu § 14 odst. 1 ZDPH [4].

Mezi plnění, která nejsou předmětem daně, ale uvádí se v daňovém přiznání, patří plnění, u kterých se místo plnění stanoví mimo tuzemsko. Plnění s místem plnění mimo tuzemsko se uvádí v části V. daňového přiznání, která je vyčleněna mimo jiné pro účely krácení odpočtu daně. I když plnění s místem plnění mimo tuzemsko nejsou předmětem daně, mohou ovlivnit hodnotu krátícího koeficientu, a tím i výslednou daňovou povinnost plátce [4].

Obrat

Velmi důležitým pojmem v ZDPH je pojem obrat. Při stanovení registračního limitu se vychází z jeho výše. Obratem se rozumí výnosy (u účtujících osob) nebo příjmy (u ostatních osob) za uskutečněná plnění (tj. především zdanitelná plnění, osvobozená plnění s nárokem na odpočet a plnění, která mají místo plnění mimo tuzemsko) bez osvobozených plnění bez nároku na odpočet [3].

Daň na vstupu

Daní na vstupu je daň, která je obsažena v částce za přijaté plnění v tuzemsku, daň při dovozu zboží, při pořízení zboží, daň při poskytnutí služby osobou registrovanou k dani v jiném členském státě nebo daň při poskytnutí služby zahraniční osobou [1].

Daň na výstupu

Daň na výstupu je daň, kterou je povinen plátce přiznat ze základu daně za uskutečněné zdanitelné plnění nebo z přijaté platby (tedy i z přijatých záloh), daň při pořízení zboží, daň při poskytnutí služby osobou registrovanou k dani v jiném členském státě nebo daň při poskytnutí služby zahraniční osobou [1].

Odpočet

Odpočet daně je upravená suma daně na vstupu. Odpočet daně je menší nebo roven souhrnu daně na vstupu za zdaňovací období, protože pro uplatnění daně na vstupu platí řada omezujících podmínek [3].

Daňová povinnost

Daňová povinnost jako rozdíl mezi sumou daně na výstupu a odpočtem daně může být číslo kladné i záporné [3].

Je-li rozdíl mezi sumou daně na výstupu a odpočtem daně kladný, mluvíme o **vlastní daňové povinnosti**. Tu je subjekt povinen odvést státu. Představuje tedy dluh subjektu vůči státu. Jestliže je rozdíl záporný, nazýváme ho **nadměrným odpočtem**, který představuje přeplatek na dani z přidané hodnoty, tj. nárok subjektu vůči státu.

3.2 Registrace a zrušení registrace, daňové identifikační číslo

Plátce daně

Plátcí daně z přidané hodnoty jsou **osoby povinné k dani** (se sídlem, místem podnikání nebo místem výkonu ekonomické činnosti v České republice), které jsou registrovány k dani z přidané hodnoty (u svého místně příslušného finančního úřadu) v České republice. Povinnost k dani z přidané hodnoty mají fyzické nebo právnické osoby, které uskutečňují samostatné ekonomické činnosti, a dále i právnické osoby, které nebyly založeny nebo zřízeny za účelem podnikání a uskutečňují ekonomické činnosti.

Ekonomickou činností se rozumí například:

- soustavná činnost výrobců, obchodníků a osob poskytujících služby;
- soustavná činnost vykonávaná podle zvláštních právních předpisů (například nezávislé činnosti vědecké, literární, umělecké, činnost lékařů, právníků, architektů apod.), a to vykonávaná za účelem získání příjmů;
- využití majetku za účelem získání příjmů, pokud je tento majetek využíván soustavně (například dlouhodobý pronájem movitého i nemovitého majetku) [1].

Osobami povinnými k dani nejsou jen ty, které mají místo výkonu ekonomické činnosti v České republice. Daň z přidané hodnoty je široce harmonizována v celé Evropské unii, proto povinnost registrovat se k dani může vzniknout v jakémkoli státě

Evropské unie [3]. Osoby povinné k dani, které jsou plátcí v jiném státu Evropské unie, jsou označovány jako *osoby registrované k dani*.

Český zákon o DPH vymezuje kromě osoby povinné k dani ještě jeden daňový subjekt a to *osobu osvobozenou od uplatňování daně* (§ 6). Je to osoba povinná k dani, která má sídlo, místo podnikání nebo provozovnu v tuzemsku, pokud její obrat nepřesáhne za nejbližších 12 předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců částku 1 000 000 Kč.

Registrace k dani z přidané hodnoty

Plátcem daně se podnikatel nebo právnická osoba může stát povinně ze zákona nebo dobrovolně na vlastní žádost.

Plátcem daně ze zákona se stává osoba, jejíž obrat přesáhl za nejbližších 12 předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců částku 1 000 000 Kč. Tato osoba je povinna podat přihlášku k registraci do 15 dnů po skončení kalendářního měsíce, ve kterém překročila stanovený limit a stává se plátcem od prvního dne třetího měsíce následujícího po měsíci, ve kterém byl stanovený obrat překročen. Pokud nesplní registrační povinnost, stává se plátcem dnem účinnosti registrace uvedeným na osvědčení o registraci [1].

Osoba, jejíž obrat nepřekročil stanovený limit a chce se stát *plátcem daně dobrovolně*, může předložit přihlášku k registraci kdykoliv a plátcem se stává ode dne účinnosti uvedeného na osvědčení o registraci [1]. Musí však uskutečňovat plnění, která se zahrnují do obratu.

Osoba povinná k dani se sídlem, místem podnikání nebo provozovnou v tuzemsku, která uskutečňuje pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně, je od povinnosti registrovat se jako plátce osvobozena a není oprávněna podat přihlášku k registraci. Pokud tedy bude mít například fyzická osoba pouze příjmy z pronájmu nemovitosti, na který se vztahuje osvobození od daně, nemusí se registrovat, i když tyto příjmy přesáhnou registrační limit 1 000 000 Kč. Pokud by však začala uskutečňovat zdanitelná plnění nebo plnění osvobozená od daně s nárokem na odpočet daně, je povinna podat přihlášku k registraci, jakmile její celkový obrat přesáhne registrační limit [1].

Osobou identifikovanou k dani je právnická osoba, která nebyla založena nebo zřízena za účelem podnikání a neuskutečňuje ekonomické činnosti v tuzemsku, a dále osoba povinná k dani, která uskutečňuje pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně, pokud pořizuje zboží z jiného členského státu a hodnota pořízeného

zboží bez daně v běžném kalendářním roce převýší částku 326 000 Kč nebo pokud se zaregistrují jako osoby identifikované k dani dobrovolně. Osoba identifikovaná k dani je povinna podat přihlášku k registraci nejpozději do dne, kdy hodnota pořízeného zboží překročila stanovenou částku [9].

Zrušení registrace

O zrušení registrace může plátce požádat nejdříve po uplynutí jednoho roku od data uvedeného na osvědčení o registraci, a to za podmínky, že jeho obrat nepřesáhl za nejbližších předcházejících 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců částku 1 000 000 Kč.

Osoba identifikovaná k dani, která pořizuje zboží z jiného členského státu, může požádat o zrušení registrace, pokud hodnota pořízeného zboží v běžném roce nepřekročila částku 326 000 Kč bez daně a pokud tuto částku nepřekročila ani v roce předcházejícím.

Správce daně (příslušný finanční úřad, popř. příslušný celní úřad při dovozu zboží) je oprávněn zrušit registraci plátce, pokud

- a) plátce neuskutečnil bez oznámení důvodu správci daně po dobu dvanácti po sobě následujících měsíců zdanitelné plnění,
- b) plátce neplní své povinnosti, nebo
- c) plátce přestane být osobou povinnou k dani [9].

Daňové identifikační číslo

Novelou zákona o správě daní a poplatků byl změněn formát DIČ. Od 1. 5. 2004 jsou první tři číslice (kód správce daně) a pomlčka nahrazeny kódem „CZ“. Za ním následuje obecný identifikátor, kterým je u fyzické osoby zpravidla rodné číslo a u právnické osoby identifikační číslo. Daňový subjekt je povinen uvádět pouze takto změněné DIČ. Staré DIČ právnické osoby ve tvaru např. 280 – 222 33 444 má po změně tvar CZ22233444. Změna DIČ se týká všech daňových subjektů, nejenom plátců DPH. Osvědčení o registraci, která byla vydána přede dnem nabytí účinnosti nového zákona, zůstávají v platnosti, nevzniká povinnost nové registrace. Změnu DIČ v osvědčení o registraci vyznačí správce daně pouze na základě žádosti daňového subjektu. Daňový subjekt se může sám rozhodnout, zda mu stačí dosavadní osvědčení o registraci nebo je pro něj vhodnější prokazovat se osvědčením s novým formátem DIČ [2].

Existenci DIČ odběratele z členské země EU si můžeme ověřit na internetové adrese http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/vies/en/vieshome.htm, nedozvíme se

však komu toto DIČ patří. Český plátce DPH si může ověřit platnosti DIČ vydaného v jiné členské zemi také osobně, telefonicky, prostřednictvím poštovní zásilky, faxu nebo e-mailu na finančním úřadě nebo na Ministerstvu financí ČR (Oddělení 492 – Mezinárodní spolupráce při správě DPH). Musí sdělit příslušné DIČ a jméno osoby, které bylo přiděleno. Na základě těchto údajů bude zajištěno ověření DIČ z národního systému VIES, který umožňuje přímý přístup do registrů osob registrovaných k DPH ve všech členských zemích. Pro českou daňovou správu je systém přístupný ode dne vstupu do EU [2].

3.3 Místo zdanitelného plnění

Vymezení místa plnění je zásadní pro uplatnění daně v tuzemsku podle zákona o DPH platného pro Českou republiku [1].

Daň z přidané hodnoty ve státech Evropské unie je natolik harmonizována, že daň vybíraná v jednotlivých státech je úzce propojena, což platí i pro její správu [3].

Z teritoriálního úhlu pohledu je nutno rozlišovat tři zóny, a to:

- tuzemsko,
- území Evropského společenství,
- „zbytek světa“ neboli třetí země.

Tuzemskem se rozumí území České republiky [3].

Území Evropského společenství zhruba kopíruje území členských států s drobnými výjimkami, například se do něj nezahrnuje španělské území Kanárských ostrovů, ale na druhé straně Monacké knížectví se považuje za území Francie, a tedy do Evropského společenství z hlediska daně z přidané hodnoty patří [3]. Půjde-li o plnění, kde poskytovatel a příjemce mají sídlo nebo místo výkonu ekonomické činnosti v jiném státu Evropské unie, bude používán pojem *intrakomunitární zóna* či *intrakomunitární plnění*.

Třetí zemí je stát, který není členem Evropské unie [3]. V této souvislosti je zaveden pojem *zahraniční osoba*, tj. osoba, která nemá na území Evropského společenství sídlo, místo podnikání nebo provozovnu. Daň z přidané hodnoty u zboží z dovozu ze třetích zemí má jiný režim nezávislý na zahraniční osobě, která zboží vyváží.

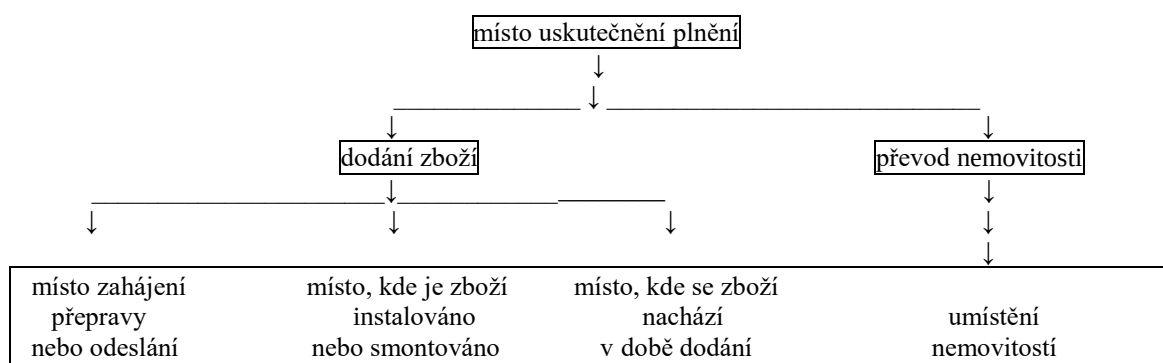
Pro správné uplatnění daně z přidané hodnoty je klíčové určení místa, resp. státu, kde se zdanitelné plnění bude považovat za uskutečněné [3].

V § 7 až 12 zákon o DPH uvádí pravidla pro určení místa plnění v jednotlivých situacích:

- při dodání zboží a převodu nemovitosti,
- při zasílání zboží v rámci členských států a z třetích zemí,
- při poskytnutí služby,
- při poskytnutí služby ve zvláštních případech. Jde např. o služby vztahující se k nemovitosti, včetně služby realitní kanceláře, odhadce nebo služby architekta a stavebního dozoru, o přepravní služby, dále o služby kulturní, umělecké, sportovní, vědecké, výchovné a zábavní včetně jejich organizování, o reklamní služby, poradenské, konzultační, právní, účetní a podobné služby, o poskytnutí pracovní síly, o telekomunikační a elektronické služby (dodání webových stránek, dodání programů vč. aktualizací aj.),
- při pořízení zboží z jiného členského státu,
- při dovozu zboží [2].

S místem plnění úzce souvisí určení osoby povinné přiznat a zaplatit daň podle § 108, vymezení plátce daně v § 94 a registrace plátce podle § 95 ZDPH.

Schéma č. 2: Místo plnění při dodání zboží

Zdroj: Vančurová, A., Láchová, L., 2006

U **dodání zboží** je základní pravidlo pro místo plnění stanoveno takto:

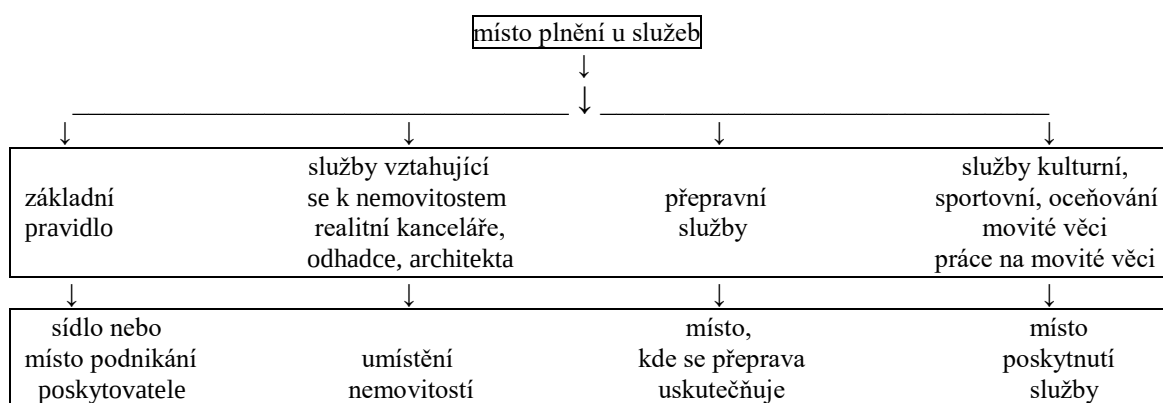
- *místo, kde přeprava (odeslání) začíná*, pokud je dodání zboží dle smlouvy spojeno s přepravou nebo odesláním (toto pravidlo se mění, pokud přeprava začíná ve třetí zemi),

- *místo, kde je zboží instalováno nebo smontováno*, když je dodání zboží sjednáno s montáží nebo instalací,
- není-li zboží dodáváno s přepravou nebo montáží (instalací), *místo, kde se nachází zboží v době dodání* [3].

U **převodu nemovitosti** se místem uskutečnění plnění stanoví *místo, kde nemovitost leží*.

Kromě základních pravidel pro určení místa plnění u zboží existuje řada výjimek, která platí například pro zasílání zboží. Pravidla pro stanovení místa plnění při poskytnutí služby jsou ještě komplikovanější [3].

Schéma č. 3: Místo plnění při poskytování služeb

Zdroj: Vančurová, A., Láchová, L., 2006

Toto zjednodušené schéma je využitelné zejména u tuzemských plnění, u intrakomunitárních plnění a plnění vůči třetím zemím se pravidla dále komplikují [3].

Při poskytování služeb je podle základního pravidla místem uskutečnění plnění to místo, kde má sídlo, místo podnikání nebo provozovnu osoba, která službu poskytuje.

Základní pravidlo má mnoho výjimek. Místem plnění je například:

- u *služeb vztahujících se k nemovitostem* (včetně služeb realitních kanceláří, odhadců, architektů a stavebního dozoru) *místo, kde se nachází nemovitost*,
- u *převážních služeb* *místo, kde se přeprava uskutečňuje*. Místo plnění u převážních služeb v rámci intrakomunitárních plnění a ve vztahu k třetím zemím se stanoví velmi komplikovaně,

- u *služeb* souvisejících s *kulturními, uměleckými, sportovními, vědeckými, výchovnými, zábavními činnostmi* apod. místo, kde se služba skutečně poskytuje,
- u *práce na movité věci* se místo plnění stanoví komplikovaně, základní pravidlo říká, že je jím místo, kde jsou práce uskutečňovány. Práce na movité věci jsou opravy, zpracování dodaných polotovarů apod.

Výjimek zejména při plnění mezi osobami v různých členských státech Evropské unie nebo při poskytování služeb ze třetích zemí je ještě mnohem více [3].

3.4 Uskutečnění zdanitelného plnění a daňová povinnost

Uskutečnění zdanitelného plnění je časový moment, kdy k tomuto plnění dochází. Jeho vymezení je důležité pro správné stanovení daňové povinnosti v konkrétním zdaňovacím období. Plátce je povinen přiznat daň na výstupu ke dni uskutečnění zdanitelného plnění nebo ke dni přijetí platby (tedy i zálohy, případně dotace), a to k tomu dni, který nastane dříve, pokud zákon nestanoví jinak [1].

Při **dodání zboží** se považuje zdanitelné plnění za uskutečněné:

- dnem dodání při prodeji podle kupní smlouvy;
- dnem převzetí v ostatních případech, kromě dodání nemovité věci, která není předmětem evidence v katastru nemovitostí, kde se plnění považuje za uskutečněné okamžikem účinnosti smlouvy;
- dnem příklepu při vydražení zboží ve veřejné dražbě.

Při **převodu nemovitostí** je dnem zdanitelného plnění:

- den, kdy byla doručena listina, ve které je uvedeno datum právních účinků vkladu do katastru nemovitostí;
- den zápisu změny vlastnického práva.

Převod nemovitosti, která se nezapisuje do katastru nemovitostí, se považuje za dodání zboží.

Při **poskytování služeb** je dnem zdanitelného plnění:

- den poskytnutí služby nebo den vystavení daňového dokladu (s výjimkou splátkového nebo platebního kalendáře), a to ten den, který nastane dříve;

- při převodu práv den uvedený ve smlouvě. Pokud je sjednán způsob stanovení ceny a k uvedenému dni není známa její výše, zdanitelné plnění se uskutečňuje dnem přijetí platby [1].

Uskutečněním zdanitelného plnění je i každé dílčí a opakované plnění [3].

Opakovaná plnění jsou uskutečněná zdanitelná plnění ve sjednaných lhůtách během zdaňovacího období. Opakované plnění se považuje za uskutečněné nejpozději posledním dnem zdaňovacího období. Opakovaným plněním se rozumí například opakované dodávání zboží stejného druhu nebo poskytování služeb stejného druhu, svoz odpadu, poskytování účetních služeb a podobně.

Dílčím plněním je plnění na základě smlouvy o finančním pronájmu, nájemní smlouvy včetně nájmu dopravního prostředku a smlouvy o dílo, například splátka nájemného včetně finančního pronájmu. Tedy plnění, které se uskutečňuje podle smlouvy postupně ve sjednaných lhůtách a částkách. Dílčí plnění je uskutečněno dnem stanoveným ve smlouvě [3].

3.5 Sazby daně z přidané hodnoty

Sazba daně z přidané hodnoty má dvě úrovně – **základní 19 %** a **sníženou 5 %**. Se vstupem do EU došlo k mnoha změnám v uplatnění sazeb daně. Základní sazba byla snížena z 22 % na 19 % a současně většina služeb, ale i řada druhů zboží přerazena ze snížené do základní sazby [3].

Schéma č. 4: Přehled roztržidění zdanitelného plnění do jednotlivých sazeb daně

základní sazba 19 %	snížená sazba 5 %
zboží	v příloze č. 1 zákona (např. většina potravin, léky a zdravotnické prostředky, knihy, noviny a časopisy atd.), teplo, chlad
služby	v příloze č. 2 zákona (např. pozemní, vodní a letecká hromadná pravidelná přeprava cestujících, úprava a rozvod vody, kulturní činnosti atd.)
převod nemovitostí	převod bytového domu, rodinného domu a bytu (do konce roku 2007)
dodání stavby, stavební práce	dodání bytového domu, rodinného domu a bytu, jejich rekonstrukce a opravy

Zdroj: Vančurová, A., Láchová, L., 2006

Aby bylo možné stanovit sazbu daně, je třeba nejprve řádně zatřídit zboží podle Harmonizovaného systému a služby podle Standardní klasifikace produkce.

Základní sazba se používá pro případy, které nejsou výslovně uvedeny v přílohách zákona o dani z přidané hodnoty [3].

V příloze č. 1 je uvedeno **zboží**, u kterého se uplatní snížená sazba daně.

Pro **služby** uvedené v příloze zákona č. 2 se použije také snížená sazba daně [3].

3.6 Daňové doklady

Daňový doklad je základní složkou systému daně z přidané hodnoty. Daňovým dokladem prokazuje plátce daně, který uskutečňuje zdanitelné plnění, že z něho odvedl daň, a plátce, který přijal zdanitelné plnění jím prokazuje nárok na uplatnění odpočtu daně [1].

Vystavování dokladů

Plátce, který uskutečňuje zdanitelné plnění nebo plnění osvobozené od daně s nárokem na odpočet daně je povinen vystavit daňový doklad na vyžádání, a to za každé zdanitelné plnění nebo plnění osvobozené od daně s nárokem na odpočet daně pro:

- osobu povinnou k dani (například plátce, osobu registrovanou k dani v jiném členském státě);
- právnickou osobu, která není založena nebo zřízena za účelem podnikání [1].

Daňový doklad musí být vystaven **nejpozději do 15 dnů** ode dne uskutečnění plnění nebo ode dne přijetí platby, jestliže k přijetí platby došlo přede dnem uskutečnění zdanitelného plnění. Údaje o dani a základu daně se na daňových dokladech uvádějí v české měně [1].

Uchovávání dokladů

Plátce je povinen uchovávat všechny daňové doklady **nejméně po dobu 10 let** od konce zdaňovacího období, ve kterém se uskutečnilo plnění. Pokud místo úschovy není v tuzemsku, musí plátce toto místo předem oznámit správci daně [1].

Daňovými doklady jsou zejména ***běžný daňový doklad, zjednodušený daňový doklad, souhrnný daňový doklad, splátkový kalendář, opravný daňový doklad, daňový dobropis, daňový vrubopis nebo platební kalendář.***

Běžný daňový doklad musí mít tyto náležitosti:

- obchodní firmu nebo jméno a příjmení, sídlo nebo místo podnikání plátce, který uskutečňuje plnění;
- DIČ plátce, který uskutečňuje plnění;
- obchodní firmu nebo jméno a příjmení, sídlo nebo místo podnikání osoby, pro kterou se uskutečňuje plnění;
- DIČ, pokud je osoba, pro kterou se uskutečňuje plnění plátcem;
- evidenční číslo daňového dokladu;
- rozsah a předmět plnění;
- datum vystavení daňového dokladu;
- datum uskutečnění plnění nebo datum přijetí platby, a to ten den, který nastane dříve, pokud se liší od data vystavení daňového dokladu;
- jednotkovou cenu bez daně, a dále slevu, jestliže není obsažena v jednotkové ceně;
- základ daně nebo výši platby;
- sazbu daně nebo sdělení, že se jedná o plnění osvobozené od daně a odkaz na příslušné ustanovení zákona;
- výši daně uvedenou v korunách a haléřích [1].

Zjednodušený daňový doklad může vystavit plátce (prodávající) uskutečňující zdanitelné plnění s úplatou za hotové, prostřednictvím platební karty nebo šekem, a to za zdanitelná plnění v maximální výši 10 000 Kč a to včetně daně [1]. Na zjednodušeném daňovém dokladu je uvedena povinně pouze částka a sazba daně nebo osvobození od daně. Výši daně si musí zjistit plátce (kupující) sám. Za výpočet daně u zjednodušeného daňového dokladu odpovídá plátce, který chce uplatnit odpočet daně. Daň z přidané hodnoty z celkové úhrady se určí prostřednictvím přepočítacího koeficientu.

Jestliže plátce uskutečňuje pro jednu osobu několik samostatných zdanitelných plnění, může vystavit za tato plnění **souhrnný daňový doklad**, a to nejpozději do 15 dnů od konce kalendářního měsíce, ve kterém se uskutečnilo první zdanitelné plnění nebo byla přijata první platba za toto plnění. Údaje společné pro všechna plnění mohou být na souhrnném daňovém dokladu uvedena pouze jednou, samostatně však musí být rozepsány tyto údaje:

- datum uskutečnění plnění nebo přijetí platby (podle toho, co nastalo dříve);

- jednotková cena bez daně a sleva;
- základ daně;
- sazba daně, případně osvobození od daně;
- výše daně [1].

U nájemních smluv a smluv o finančním pronájmu se vystavování běžných daňových dokladů na každé dílčí plnění může jevit jako zbytečné. Funkci daňového dokladu v tomto případě může plnit **splátkový kalendář**, je-li součástí smlouvy nebo jeho nedílnou přílohou. Pak se požaduje, aby měl stejné náležitosti jako běžný daňový doklad. Obdobně se používá i **platební kalendář**, například u dodávek energie [3].

Za zdanitelné plnění se u plátce daně považuje např. i plnění pro účely nesouvisející s ekonomickou činností. U takových zdanitelných plnění je plátce daně povinen vystavit **doklad o použití**, který slouží pouze pro evidenci daně na výstupu a u nikoho nezakládá nárok na odpočet [3].

Plátce daně, uskutečňující vývoz služeb a mezinárodní přepravu osvobozenou s nárokem na odpočet, také musí nárok na toto osvobození prokázat. Dokladem prokazujícím osvobození u mezinárodní přepravy je zpravidla **doklad o zaplacení** [3].

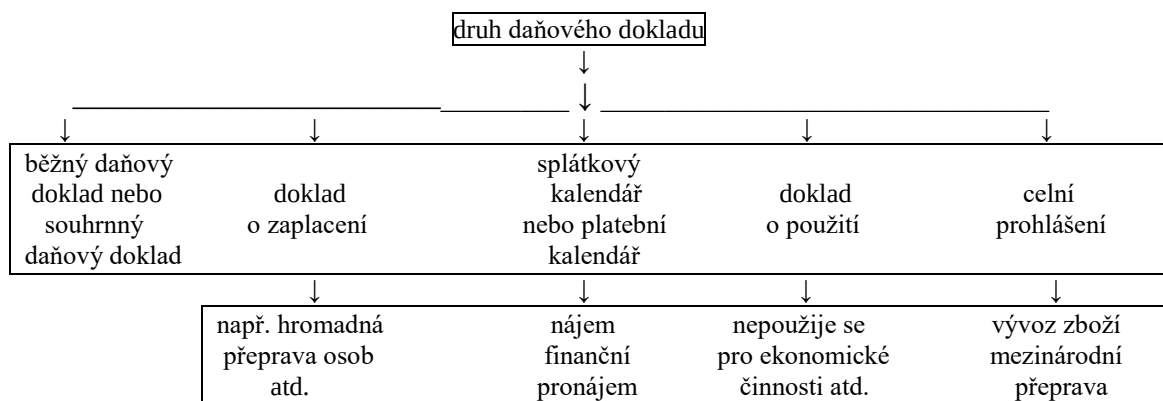
Bez daňových dokladů se plátce neobejde ani u plnění vůči třetím zemím. U vývozu zboží k prokázání osvobození s nárokem na odpočet funkci daňového dokladu plní písemné **celní prohlášení** [3].

Po vystavení daňového dokladu může plátcovi vzniknout povinnost nebo právo změnit základ daně a daň. Jde-li o zvýšení základu daně, plátce daně musí vystavit **daňový vrubopis** a zvýšit o něj daň na výstupu za zdaňovací období. Povinnost opravy má plátce také, vznikla-li mu povinnost přiznat daň na výstupu přijetím platby a zdanitelné plnění nebylo uskutečněno, např. plátce přijal zálohu na poskytnutí služby, avšak služba poskytnuta nebyla a záloha se tedy vrací. V tomto případě plátce vystavuje **daňový dobropis**. Naopak při snížení základu daně, například poskytnutí slevy díky snížené kvalitě zboží uplatněné na základě reklamace odběratele, plátce může vystavit pouze daňový dobropis. Daňový dobropis i vrubopis obsahují obdobné údaje jako běžný daňový doklad [3].

Případnou opravu sazby daně nebo osvobození od daně lze provést jen v dodatečném daňovém přiznání, a to na základě **opravného daňového dokladu**. Tuto opravu musí plátce provést a opravný daňový doklad vystavit v případě, že nesprávnou záměnou snížené sazby, základní sazby nebo osvobození snížil svoji daňovou

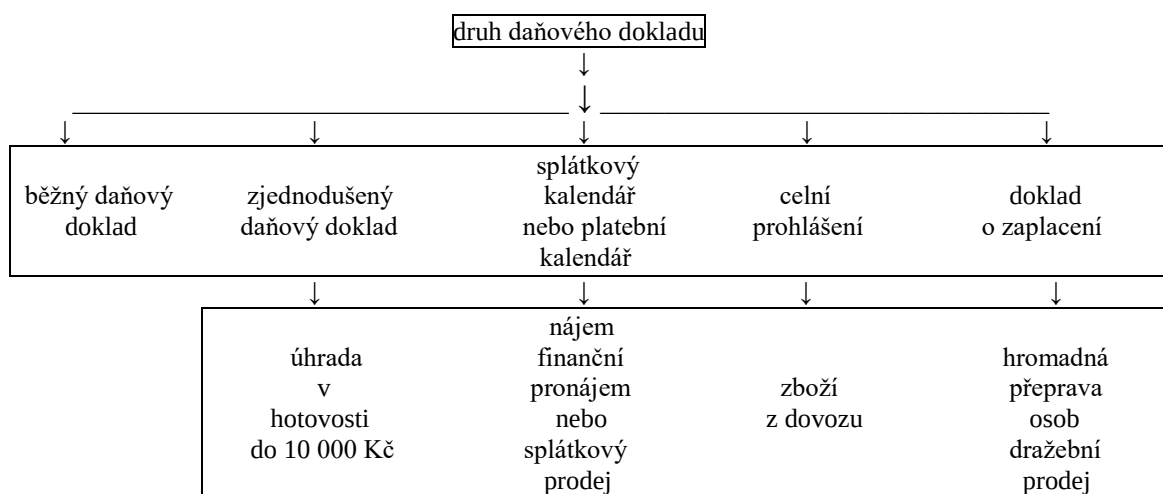
povinnost. Pokud naopak touto záměnou svoji daňovou povinnost zvýšil, opravu provést nelze [3].

Schéma č. 5: Daňový doklad prokazující uskutečnění zdanitelného plnění pro daň na výstupu

Zdroj: Vančurová, A., Láchová, L., 2006

Schéma č. 6: Daňové doklady, které mohou zakládat nárok na odpočet DPH

Zdroj: Vančurová, A., Láchová, L., 2006

Vedle již dříve známých daňových dokladů definuje ZDPH i několik nových typů. Jsou to daňové doklady vystavené *při dovozu a vývozu zboží, při dodání zboží do jiného členského státu, při pořízení zboží z jiného členského státu, při poskytnutí služby osobou registrovanou k dani v jiném členském státě a při poskytnutí služby.*

Daňovými doklady při dovozu a vývozu zboží jsou rozhodnutí o propuštění zboží do příslušného celního režimu vydané na tiskopisu písemného celního prohlášení [1].

Při dodání zboží pro jinou osobu, která je registrována k dani v jiném členském státě, je plátce povinen vystavit daňový doklad, a to nejpozději do 15 dnů od data uskutečnění dodání zboží do tohoto státu [1]. Doklad musí mít určité náležitosti.

Obdobně je tomu při poskytnutí služby, kdy plátce poskytuje službu s místem plnění mimo tuzemsko. Musí vystavit za každé takovéto plnění daňový doklad, a to nejpozději do 15 dnů od data uskutečnění služby nebo přijetí platby – podle toho, co nastalo dříve [1].

Daňový doklad při poskytnutí služby osobou registrovanou k dani v jiném členském státě musí kromě základních náležitostí navíc obsahovat sdělení, že osobou povinnou přiznat a zaplatit daň je plátce, pro kterého se služba uskutečňuje [1].

3.7 Základ daně a její výpočet

Základem daně je vše, co jako úplatu obdržel nebo má obdržet plátce za uskutečněné zdanitelné plnění od osoby, pro kterou je toto plnění realizováno, vyjma daně za toto zdanitelné plnění [1].

Základ daně zahrnuje i:

- clo, dávky nebo poplatky,
- spotřební daň,
- dotace k ceně,
- vedlejší související výdaje (balné, cena přepravy, pojištění zásilky) poskytované spolu se zbožím, příp. službou,
- při poskytnutí služby materiál přímo související s poskytovanou službou.

Základ daně se sníží o slevu z ceny, pokud je poskytnuta k datu uskutečnění zdanitelného plnění [1].

Výpočet daně

V praxi se plátci mohou dostat při výpočtu daně do dvou situací. Pokud částka, ze které má být daň vypočtena, tuto daň obsahuje, postupuje se při výpočtu daně tzv. **metodou „shora“** (§ 37 odst. 2 ZDPH). Zákon o dani z přidané hodnoty ale obsahuje úpravu, podle které lze daň vypočítat i druhým způsobem, tzv. **metodou „zdola“**, kdy ke stanovenému základu daně, který neobsahuje daň, se daň dopočítá (§ 37 odst. 1 ZDPH). Tento způsob výpočtu je obvyklý při sjednávání ceny za zdanitelné plnění mezi smluvními partnery – plátcí DPH [4].

Výpočet daně metodou „shora“

Při použití metody „shora“ je možné postup při výpočtu daně znázornit následovně:

daň na výstupu = přijatá platba (včetně daně) x přepočítací koeficient

Přepočítací koeficient lze stanovit podle následujícího vzorce:

$$k_s = \frac{s}{100 + s}$$

kde: k_s = přepočítací koeficient pro příslušnou sazbu daně

s = sazba daně z přidané hodnoty

$k_{19} = 0,1597$ (pokud zdanitelné plnění podléhá základní sazbě DPH)

$k_5 = 0,0476$ (pokud zdanitelné plnění podléhá snížené sazbě DPH)

Výpočet daně metodou „zdola“

Při použití metody „zdola“ je možné postup při výpočtu daně znázornit následovně:

$$\text{daň na výstupu} = \text{přijatá platba (bez daně)} \times \frac{s}{100}$$

kde: s = sazba daně z přidané hodnoty

3.8 Odpočet daně, krácení odpočtu

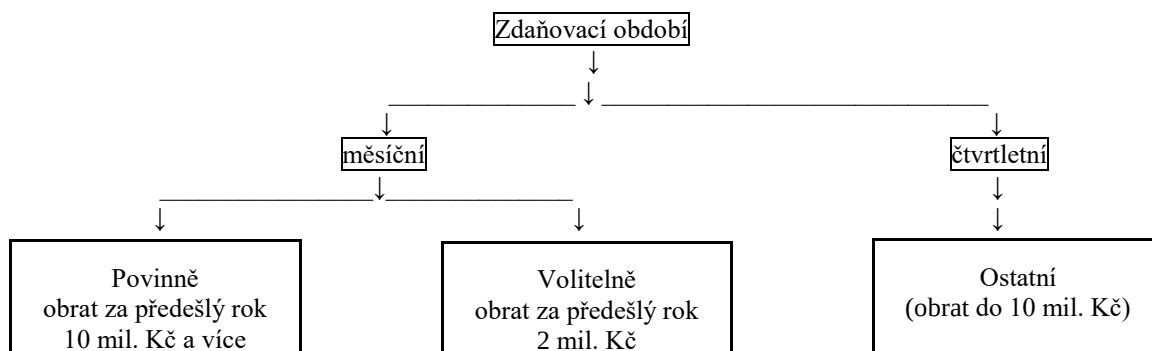
Nárok na odpočet daně má pouze plátce daně, a to jen je-li schopen ho doložit tím, že:

- má daňový doklad vystavený plátcem daně z přidané hodnoty nebo osobou registrovanou k dani v jiném členském státu,
- použil vstupy, u kterých uplatňuje odpočet daně, v rámci svých ekonomických činností,
- uplatní nárok nejdříve ve zdaňovacím období, ve kterém se uskutečnilo přijaté zdanitelné plnění, nebo ve kterém byla přijata platba plátcem [3].

Nárok na odpočet lze nejpozději uplatnit za poslední zdaňovací období kalendářního roku, ve kterém mohl být nárok na odpočet daně uplatněn. Po uplynutí této lhůty lze nárok uplatnit pouze v dodatečném daňovém přiznání, a to nejpozději do

obdobím kalendářní měsíc. Plátce, jehož obrat za předcházející kalendářní rok dosáhl výše 2 000 000 Kč, si může zvolit za zdaňovací období kalendářní měsíc, ale je povinen tuto změnu oznámit správci daně [1].

Schéma č. 7: Zdaňovací období

Zdroj: Vančurová, A., Láchová, L., 2006

Daňové přiznání se podává do 25 dnů po skončení zdaňovacího období, a to i tehdy, kdy plátcí nevznikla žádná daňová povinnost. Ve stejné lhůtě je daň splatná. Vyplyne-li z daňového přiznání nadměrný odpočet, vrací se plátcí bez žádosti do 30 dnů od lhůty pro předložení daňového přiznání [1].

3.10 Vrácení daně

Plátce daně z přidané hodnoty má nárok na odpočet daně, což v podstatě odpovídá vrácení daně zaplacené plátcem daně v cenách přijatých vstupů. U některých intrakomunitárních plnění plátcí vzniká i právo na vrácení daně vybrané v jiném členském státě v ceně plnění. Nárok se uplatňuje v tom členském státě, ve kterém byla daň vybrána [3].

Nárok na vrácení daně za jednoznačně stanovených podmínek vzniká v řadě definovaných případů i osobám neregistrovaným k dani (např. diplomatům, v rámci zahraniční pomoci, ozbrojeným silám NATO atd.) Nárok na vrácení daně má fyzická osoba ze třetí země při vývozu zboží neobchodního charakteru nakoupeného v České republice s cenou za nákup nad 2 000 Kč. Nárok nevzniká při nákupu pohonných hmot, potravin, tabákových výrobků a alkoholu [3].

4. DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY NA SLOVENSKU

Daň z přidané hodnoty byla na Slovensku zavedena roku 1993 v rámci porevolučních změn. Platnost daně z přidané hodnoty byla též nevyhnutelná pro vstup do EU. DPH nahradila tehdejší daň z obratu, která byla daní jednorázovou a odváděla se jen na jednom stupni řetězce. Na rozdíl od daně z obratu se DPH odvádí na každém stupni výroby i odbytu a její mechanismus je založený na zdanění výstupu podnikatele – plátce daně – s nárokem na odpočet daně zaplacené na vstupu, kterou zaplatí dodavateli za dodávku zboží nebo služby při nákupu.

Zavedením DPH se podstatně zvýšil podíl nepřímých daní na celkových příjmech státního rozpočtu. Tato daň má tu vlastnost, že zatěžuje v konečném důsledku spotřebu zboží a služeb a zaplatí ji konečný spotřebitel v jejich ceně.

Daň z přidané hodnoty je na Slovensku upravena zákonem č. 222/2004 Z. z., o dani z přidané hodnoty.

4.1 Základní pojmy

Předmět daně

Předmětem daně je:

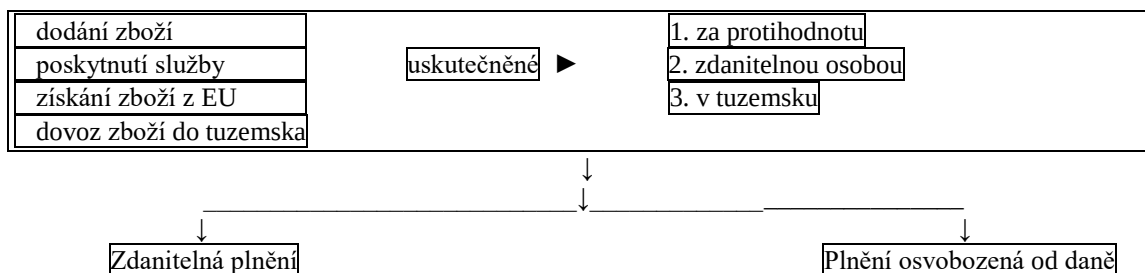
- dodání zboží za protihodnotu v tuzemsku uskutečněné zdanitelnou osobou,
- poskytnutí služby za protihodnotu v tuzemsku uskutečněné zdanitelnou osobou,
- získání zboží za protihodnotu v tuzemsku z jiného členského státu Evropských společenství,
- dovoz zboží do tuzemska [10].

Protihodnotou se ve smyslu § 22 ZDPH rozumí všechno, co se přijme anebo má přijmout za dodání zboží a to včetně souvisejících dotací, příspěvků k ceně, daní, cla, poplatků a souvisejících nákladů, snížené o daň.

Zdanitelnou osobou je každá osoba, která vykonává nezávisle jakoukoliv ekonomickou činnost bez ohledu na účel anebo výsledky této činnosti [10].

Tuzemskem je území Slovenské republiky [10].

Schéma č. 8: Členění plnění, která jsou předmětem DPH

Zdanitelná plnění a plnění osvobozená od daně

Plnění, která jsou předmětem daně, se člení na:

- plnění zdanitelná, která podléhají jednotné (19 %) sazbě daně,
- plnění, která jsou od daně osvobozena.

Do kategorie uskutečněných **zdanitelných plnění** patří plnění, která jsou předmětem daně, tj. např. dodání zboží nebo poskytování služeb, a která jsou uskutečňována v rámci podnikatelské činnosti, anebo v rámci činnosti, která souvisí s podnikáním (např. prodej majetku).

Osvobozená plnění jsou plnění, z nichž plátce není povinen odvádět daň, tj. uplatnit daň na výstupu. Jsou to např. poštovní služby, finanční a pojišťovací služby, výchovné a vzdělávací služby, provozování loterií a jiných podobných her. Dále sem patří osvobození od daně: při dodání zboží z tuzemska do jiného členského státu, při získání zboží v tuzemsku z jiného členského státu, při třístranném obchodě, při vývozu zboží a služeb a při dovozu zboží.

Obrat

Obratem pro účely ZDPH jsou příjmy (výnosy) za zdanitelná plnění v tuzemsku bez plnění osvobozených od daně, případně snížené o daň na výstupu.

Daň na vstupu

Daní na vstupu je daň, kterou plátce zaúčtoval a zaplatil za přijaté zdanitelné plnění – tedy daň při nákupu. Patří sem daň ze zboží a služeb koupených v tuzemsku, daň z dovozu zboží, daň za intrakomunitární získání zboží (tedy získání zboží z jiného členského státu), daň za přijaté zboží druhým odběratelem při třístranném obchodě a za přijaté zboží dodané s montáží a za přijaté služby.

Daň na výstupu

Daní na výstupu je daň, kterou je plátce povinen uplatnit za uskutečněné zdanitelné plnění, tedy při prodeji. Patří sem daň za dodané služby a zboží. Daň na

výstupu se vypočítá i za intrakomunitární získání zboží, za přijaté zboží druhým odběratelem při třístranném obchodě, za přijaté zboží dodané s montáží a za přijaté služby. V praxi to znamená, že daň na výstupu se bude počítat nejen z uskutečněných dodání, ale i z přijatých dodání.

Odpočet

Odpočet daně je upravená daň na vstupu.

Daňová povinnost

Daňová povinnost je rozdíl mezi sumou daně na výstupu a odpočtem daně.

Vlastní daňová povinnost je převýšení daně na výstupu nad odpočtem daně za příslušné zdaňovací období. **Nadměrný odpočet** je převýšení odpočtu daně nad daní na výstupu.

4.2 Registrace a zrušení registrace, identifikační číslo organizace pro DPH

Plátce daně

Plátcí daně z přidané hodnoty jsou **zdanitelné osoby**, kterým vzniká povinnost zaregistrovat se k DPH. Zdanitelnou osobou je každá podnikatelská jednotka (tedy osoba, která vykonává nezávisle jakoukoliv ekonomickou činnost bez ohledu na účel nebo výsledky této činnosti).

Ekonomickou činností (podnikáním) se rozumí:

- každá činnost, ze které se dosahuje příjem a která zahrnuje činnost výrobců, obchodníků a dodavatelů služeb;
- činnost vykonávaná jako svobodné povolání podle zvláštních předpisů, duševní tvořivá činnost a sportovní činnost;
- využívání hmotného majetku a nehmotného majetku za účelem dosahování příjmu z tohoto majetku [10].

Registrace k dani z přidané hodnoty

Povinným plátcem daně je ten, kdo je plátcem ze zákona. Je to tedy osoba, které vzniká povinnost zaregistrovat se k DPH. Osoba, která má sídlo, místo podnikání anebo provozovnu v tuzemsku, a jestliže nemá takové místo, ale má bydliště v tuzemsku anebo se v tuzemsku obvykle zdržuje, a která dosáhla za nejvíce 12 předcházejících po sobě následujících kalendářních měsíců obrát 1 500 000 Sk. Tato osoba je povinna podat daňovému úřadu žádost o registraci k dani do 20. dne kalendářního měsíce

následujícího po měsíci, ve kterém dosáhla stanoveného obratu. Dnem uvedeným na osvědčení o registraci k dani se tato osoba stává plátcem daně [10].

Dobrovolným plátcem daně je ten, komu daňový úřad uzná oprávněnost žádosti o registraci k dani. Žádost o registraci může plátce podat na daňový úřad kdykoliv a plátcem se stává ode dne uvedeného na osvědčení o registraci, kterou vydává daňový úřad.

Osoba zaregistrovaná k DPH, která není plátcem (je tedy zaregistrovaná z jiného důvodu) je buď zdanitelná osoba (podnikatel) nebo právnický, nepodnikatelský subjekt, kterým registrační povinnost za určitých podmínek ukládá zákon (§ 7). Jestliže tyto osoby získávají v tuzemsku zboží z jiného členského státu, jsou povinny podat daňovému úřadu žádost o registraci k dani před získáním zboží, jehož celková hodnota bez daně dosáhne v kalendářním roce 420 000 Sk. Žádost o registraci k dani mohou tyto osoby podat i v případě, jestliže hodnota zboží bez daně získaného z jiných členských států nedosáhla v kalendářním roce 420 000 Sk [10].

Zrušení registrace

O zrušení registrace může plátce požádat nejdříve po uplynutí jednoho roku ode dne, kdy se stal plátcem, jestliže jeho obrat nedosáhl za 12 předcházejících po sobě následujících kalendářních měsíců sumu 1 500 000 Sk [10].

Plátce může požádat o zrušení registrace k dani, když skončí v tuzemsku činnost, která je předmětem daně.

Osoba registrovaná podle § 7 může požádat o zrušení registrace k dani, jestliže v běžném kalendářním roce celková hodnota zboží bez daně získaného v tuzemsku z jiného členského státu nedosáhne 420 000 Sk a současně v předcházejícím kalendářním roce celková hodnota zboží bez daně získaného v tuzemsku z jiného členského státu nedosáhla 420 000 Sk [10].

Daňový úřad zruší registraci k dani

- a) na základě žádosti plátce, když zjistí, že jsou splněny podmínky ke zrušení registrace,
- b) jestliže nejsou důvody k registraci.

Daňový úřad při zrušení registrace k dani určí plátcovi poslední zdaňovací období. Skončením posledního zdaňovacího období plátce přestává být plátcem a zaniká platnost jeho osvědčení o registraci k dani a platnost daňového identifikačního čísla. Plátce je povinen odevzdat daňovému úřadu osvědčení o registraci [10].

Identifikační číslo organizace pro DPH

Pro zajištění kompatibility se systémy v členských státech EU došlo ke změně daňového identifikačního čísla (DIČ) na identifikační číslo organizace pro DPH (IČ pro DPH, IČ DPH). Nezměnil se pouze název, ale i struktura. DIČ bylo složeno z identifikačního čísla organizace právnické osoby anebo z rodného čísla fyzické osoby a za lomítkem bylo číslo daňového úřadu, kde byla podnikatelská osoba zaregistrovaná [14].

Nové IČ DPH je složeno z dvoumístného kódu státu, tzv. prefixu a desetimístného, náhodně vygenerovaného čísla. Všechny členské státy, jako i přistupující země, mají konstrukci identifikačního čísla pro DPH stejnou – prefix státu a 10 až 12-ti místný kód, který může obsahovat jak číselné, tak i alfabetycké znaky [14].

Plátce DPH, který uskutečňuje intrakomunitární dodání osvobozené od DPH, má možnost ověřit si platnost IČ DPH svého odběratele v jiném členském státě EU. Ověřování IČ DPH je možné na internetové stránce Evropské komise (http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/en/vieshome.htm) a na internetové stránce Daňové správy SR (www.drsr.sk/wps/portal).

4.3 Místo zdanitelného plnění

Prostřednictvím místa zdanitelného plnění se určuje země, která je oprávněna vybrat daň z přidané hodnoty, a případně se určuje registrační povinnost pro netuzemské osoby, které začnou v tuzemsku vykonávat činnost, která je předmětem daně [14].

Zákon odděleně definuje místo zdanitelného plnění (a tedy povinnost platit daň) pro zboží a služby a to v závislosti na tom, kde je dodání uskutečněné anebo komu je dodání určeno [14]. Před vstupem do EU se zdanitelné plnění dělilo na tuzemské a zahraniční. Vstupem do EU se rozlišuje zdanitelné plnění:

- v tuzemsku,
- v členských státech EU,
- v třetích zemích.

Tuzemskem se rozumí území Slovenské republiky [10].

Územím Evropského společenství je tuzemsko a území ostatních členských států.

V § 2 odst. 3 ZDPH je uvedeno, že plnění pocházející z Monackého knížectví anebo

určené pro Monacké knížectví se považují za plnění pocházející z Francie anebo určené pro Francii a plnění pocházející z ostrova Man anebo určené pro ostrov Man se považují za plnění pocházející ze Spojeného království Velké Británie a Severního Irska anebo určené pro Spojené království Velké Británie a Severního Irska. Za území Evropského společenství je tedy považováno i Monacké knížectví a ostrov Man [10].

Územím *třetích států* je území, které není územím Evropského společenství [10].

V § 13 až 18 zákon o DPH uvádí pravidla pro určení místa zdanitelného plnění v těchto situacích:

- při dodání zboží,
- při zásilkovém prodeji v rámci členských států,
- při dodání (poskytnutí) služby,
- při získání (pořízení) zboží z jiného členského státu,
- při dovozu zboží.

Služby, které spadají pod výjimky:

- poskytnutí přepravní služby; služby vztahující se k nemovitosti včetně služeb realitních kanceláří, znalců a architektů; služby související s vysokou mírou osobní účasti (kulturní služby, umělecké, sportovní, vědecké a zábavní služby včetně jejich organizování); katalogové služby – ty jsou vymezeny v článku 9 odst. 2 písm. e) Šesté směrnice EU o harmonizaci nepřímých daní. Jde např. o reklamní služby, poradenské, technické, právní, auditorské, bankovní, pojišťovací a zajišťovací služby, převod anebo postoupení autorských práv, poskytnutí pracovní síly, nájem hmotného movitého majetku s výjimkou nájmu dopravních prostředků, telekomunikační služby, služby rozhlasového a televizního vysílání a jiné podobné služby [14].

Místo zdanitelného plnění **při dodání zboží:**

- místem dodání zboží, jestliže je zboží dodáváno bez přepravy anebo odeslání, je *místo, kde se zboží nachází v čase, kdy se jeho dodání uskutečňuje,*
- jestliže je dodání zboží spojené s jeho odesláním anebo přepravou, místem jeho dodání je *místo, kde se zboží nachází v čase, kdy se odeslání anebo přeprava tohoto zboží osobě, které má být zboží dodáno, začíná*

uskutečňovat (přitom není rozhodující, kdo zboží odesílá anebo přepravuje),

- odlišně se místo dodání zboží posuzuje v případě, jestliže je dodání zboží spojené s montáží nebo instalací. V takovémto případě je místem dodání zboží *místo, kde je zboží instalováno nebo smontováno* dodavatelem nebo na jeho účet (§ 13) [14].

Místo zdanitelného plnění **při poskytování služeb**

Místem poskytnutí služby je místo, kde má poskytovatel služby sídlo, místo podnikání anebo provozovnu. Je to základní, všeobecné pravidlo při poskytování služeb, avšak zákon stanovuje několik výjimek (§ 15 a § 16).

- Místem poskytnutí *služby vztahující se k nemovitosti* (včetně služeb realitních kanceláří, znalců, architektů a stavebního dozoru) je *místo, kde se nemovitost nachází*.
- Místem poskytnutí *přepravních služeb* je místo, *kde se přeprava anebo její část vykonává*.
- Místem poskytnutí *kulturních, uměleckých, sportovních, vědeckých, výchovných a zábavních služeb* včetně jejich organizování je místo, kde jsou tyto služby fyzicky uskutečňovány.
- Místem poskytnutí služeb, kterými jsou ocenění hmotného movitého majetku a *práce na hmotném movitém majetku*, je místo, kde jsou tyto služby fyzicky uskutečňovány [14].

4.4 Daňová povinnost

Daňová povinnost vzniká plátcí dnem uskutečnění zdanitelného plnění.

U **zboží** vzniká obvykle dnem dodání. Dnem dodání zboží je den, kdy kupující získá právo nakládat se zbožím jako vlastník. Při převodu anebo přechodu nemovitosti je dnem dodání den odevzdání nemovitosti do užívání, jestliže je tento den dřívější než den zápisu vlastnického práva k nemovitosti do katastru nemovitostí [10].

Daňová povinnost u **služeb** vzniká dnem poskytnutí. Jestliže je služba dodaná zahraniční osobou z jiného členského státu anebo z třetí země a osobou povinnou platit daň v tuzemsku je příjemce služby, daňová povinnost vzniká dnem vyhotovení faktury [10].

Jestliže se dodání zboží anebo poskytnutí služby uskutečňuje **částečně** anebo **opakovaně** během trvání smlouvy, považuje se zboží za dodané (služby za poskytnuté) nejpozději posledním dnem období, na které se platba za opakovaně anebo částečně dodávané zboží (poskytovanou službu) vztahuje [10].

4.5 Sazby daně z přidané hodnoty

V EU jsou stanoveny pouze minimální sazby (základní 15 % a snížená 5 %), státy ale mohou uplatnit i sazbu vyšší [3].

Před reformou byla na Slovensku základní sazba daně z přidané hodnoty ve výšce 20 % a snížená sazba ve výšce 14 %. Součástí reformy bylo úplné zrušení snížené sazby a zavedení **jednotné 19 % sazby daně na veškeré zboží a služby**. Jednotná sazba daně je zavedená od 1. ledna 2004 [13].

V příloze č. 6 jsou uvedeny základní a snížené sazby daně z přidané hodnoty v zemích EU v roce 2005.

4.6 Daňové doklady

Plátce je povinen vyhotovit za každé zdanitelné plnění ve prospěch jiného plátce daňový doklad, a to nejdříve v den uskutečnění zdanitelného plnění a nejpozději do 15 dnů ode dne jeho uskutečnění.

Plátce je povinen uchovávat daňové doklady po dobu 10 let následujících po roce, kterého se týkají.

Daňový doklad musí obsahovat:

- jméno a adresu sídla, místa podnikání, případně provozovny plátce, který dodává zboží anebo službu, a jeho identifikační číslo pro daň;
- jméno a adresu sídla, místa podnikání, případně provozovny anebo bydliště příjemce zboží anebo služby a jeho identifikační číslo pro daň, jestliže mu je přidělené;
- pořadové číslo daňového dokladu;
- datum uskutečnění zdanitelného plnění;
- datum vyhotovení daňového dokladu;
- množství a druh dodaného zboží anebo rozsah poskytované služby;

- základ daně, jednotkovou cenu bez daně a slevy a rabaty, jestliže nejsou obsaženy v jednotkové ceně;
- sazbu daně anebo údaj o osvobození od daně;
- výšku daně celkem [10].

Jestliže plátce uskutečňuje zdanitelné plnění a úhradu v hotovosti eviduje podle zvláštního předpisu, doklad vyhotovený elektronickou registrační pokladnou, jestliže cena zboží anebo služby včetně daně není vyšší než 50 000 Sk, se považuje za daňový doklad (=zjednodušený daňový doklad), jestliže obsahuje tyto údaje:

- jméno a adresu sídla, místa podnikání, případně provozovny plátce, který dodává zboží anebo službu, a jeho identifikační číslo pro daň;
- pořadové číslo dokladu;
- datum vyhotovení dokladu;
- množství a druh dodaného zboží anebo rozsah a druh poskytované služby;
- sazbu daně anebo údaj o osvobození od daně;
- cenu včetně daně celkem [10].

Plátce může vyhotovit za víc samostatných dodání zboží anebo služby anebo za víc plateb přijatých před dodáním zboží anebo dodáním služby **souhrnný daňový doklad**, který může pokrývat maximálně období kalendářního měsíce. Plátce vyhotoví doklad, a to nejpozději do 15 dnů od konce kalendářního měsíce [10].

Opravit základ daně je plátce povinen při zvýšení ceny zdanitelného plnění na základě změny kvalitativních, dodacích anebo jiných podmínek dohodnutých při zdanitelném plnění. Rozdíl původního a opraveného základu daně se považuje za samostatné zdanitelné plnění, které podléhá dani ve zdaňovacím období, ve kterém se opravil základ daně. Při uskutečnění opravy základu daně anebo opravy sazby daně, vyhotoví pro plátce, v jehož prospěch se zdanitelné plnění uskutečnilo, **daňový dobropis** (daňový doklad anebo zjednodušený daňový doklad, kterým se opravuje výška daně při snížení ceny za zdanitelné plnění anebo při opravě sazby daně) anebo **daňový vrubopis** (daňový doklad anebo zjednodušený daňový doklad, kterým se opravuje výška daně při zvýšení ceny za zdanitelné plnění anebo při opravě sazby daně), a to nejpozději do 15 dnů po vykonání opravy. Dobropis/vrubopis musí obsahovat pořadové číslo původního daňového dokladu a ostatní náležitosti daňového dokladu a rozdíl mezi původní a sníženou/zvýšenou cenou bez daně za zdanitelné plnění a rozdíl mezi původní a sníženou/zvýšenou daní.

Slovenský zákon o dani z přidané hodnoty též upravuje daňové doklady vystavené *při dodání zboží a služby v tuzemsku, při dodání zboží do jiného členského státu, při dodání služby do jiného členského státu, při získání zboží z jiného členského státu a přijetí služby ze zahraničí.*

4.7 Základ daně a její výpočet

Základem daně je vše, co tvoří protihodnotu, kterou dodavatel přijal anebo má přijmout od příjemce plnění, sníženou o daň [10].

Do základu daně se zahrnují i související výdaje plátce, jako například provize, náklady na balení, náklady na dopravu. Jestliže zdanitelné plnění podléhá i spotřební dani, základ daně zahrnuje i tuto daň. Jestliže plátce poskytne slevu z ceny za zdanitelné plnění, základ daně se sníží o sumu této slevy.

Výpočet daně

Daň vypočítá plátce daně jako součin základu daně a sazby daně. Jestliže se daň vypočítává z ceny včetně daně, tak se daň vypočítá jako podíl, v jehož čitateli je cena včetně daně vynásobená výškou sazby daně a ve jmenovateli součet čísla 100 a výšky sazby daně.

4.8 Odpočet daně

Nárok na odpočet daně vzniká plátcí, jestliže:

- už proběhlo zdanitelné plnění,
- už byla daň na vstupu zaúčtovaná a zaplacená (pro účely uplatnění odpočtu stačí, jestliže je zaplacená suma ve výši daně),
- má daňový doklad – fakturu, která má všechny náležitosti dané zákonem anebo zjednodušený daňový doklad – platí jen doklad z elektronické registrační pokladny (ERP),
- má doklad o zaplacení daně – výpis z účtu, blok z ERP, kopii výdajového a příjmového pokladního dokladu (VPD, PPD).

Nárok na odpočet daně zaniká:

- při nákupu osobního automobilu, jestliže se plátce nezabývá nákupem a prodejem osobních automobilů,

- při nákupu zboží tvořícího příslušenství k osobnímu automobilu včetně montáže,
- při nákupu zboží a služeb za účelem pohoštění (reprezentační náklady).

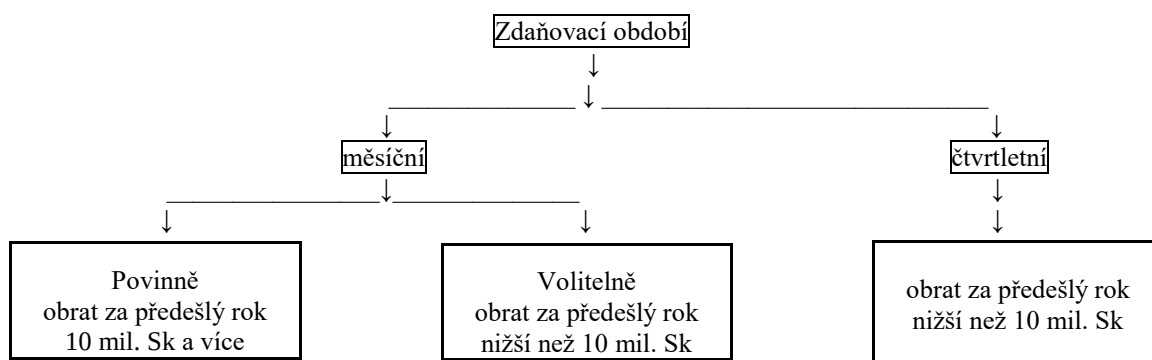
Krácení odpočtu

V případě krácení nároku na odpočet daně je použit v podstatě stejný princip jako v České republice.

4.9 Zdaňovací období a splatnost daně

Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc. Pokud obrat plátce za předcházející kalendářní rok nedosáhl 10 000 000 Sk, zdaňovacím obdobím je kalendářní čtvrtletí [10].

Schéma č. 9: Zdaňovací období

Daňové přiznání podává plátce do 25 dnů po skončení zdaňovacího období. Daň je splatná též do 25 dnů po skončení zdaňovacího období.

V případě, že ve zdaňovacím období vznikne plátcovi nadměrný odpočet, odpočítá ho od vlastní daňové povinnosti v následujícím zdaňovacím období. Jestliže tak nemůže učinit, daňový úřad vrátí neodpočítaný nadměrný odpočet anebo jeho neodpočítanou část na základě žádosti o vrácení nadměrného odpočtu. Žádost je možno podat nejpozději při podání daňového přiznání za zdaňovací období, které následuje po zdaňovacím období, ve kterém nadměrný odpočet vznikl. Daňový úřad ho vrátí do 30 dnů od podání žádosti [10].

4.10 Vrácení daně

K problematice vrácení daně se vztahují § 56 - § 64 ZDPH. Jde např. o vrácení daně osobám, které používají imunity, vrácení daně ozbrojeným silám, vrácení daně neziskovým organizacím atd.

Vrácení daně se nevztahuje na pohonné hmoty, alkoholické nápoje, tabák a tabákové výrobky a potraviny.

5. POROVNÁNÍ OBOU LEGISLATIVNÍCH ÚPRAV DANĚ Z PŘIDANÉ HODNOTY

V následujícím bodě bych chtěla porovnat obě legislativní úpravy daně z přidané hodnoty, a to zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, který nabyl účinnosti dne 1. května 2004, kdy Česká republika vstoupila do EU a zákon č. 222/2004 Z. z., o dani z přidané hodnoty, který upravuje tuto daň na Slovensku. Taktéž Slovenská republika se dnem 1. května 2004 stala právoplatným členem EU.

Systém daně z přidané hodnoty, jak již bylo zmíněno, je pro všechny státy EU do značné míry stanoven Šestou směrnicí EU o harmonizaci nepřímých daní. Proto se při porovnávání obou právních úprav daně z přidané hodnoty nevyskytuje příliš mnoho rozdílů.

V českém ZDPH jsou v § 4 přesně vymezené **základní pojmy** (např. jednotková cena, daň na vstupu, nadměrný odpočet atd.), které bychom ve slovenském ZDPH nenalezli vůbec, nebo jen velmi obtížně v některých paragrafech.

Náš zákon o DPH vymezuje dva typy daňových subjektů – osoby povinné k dani a osoby osvobozené od uplatňování daně. Slovenský zákon o DPH používá pouze termín zdanitelná osoba.

V obou zemích se může stát **plátcem** podnikatel nebo právnická osoba, a to **povinně ze zákona** nebo dobrovolně na vlastní žádost. V ČR se povinně musí zaregistrovat osoba, jejíž obrat přesáhl za nejbližších 12 předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců částku 1 000 000 Kč. Tato osoba je povinna podat přihlášku k registraci do 15 dnů po skončení kalendářního měsíce, ve kterém překročila stanovený limit.

Na Slovensku se povinným plátcem stává osoba, která dosáhla za nejvíce 12 předcházejících po sobě následujících kalendářních měsíců obrat 1 500 000 Sk. Tato osoba je povinna podat daňovému úřadu žádost o registraci k dani do 20. dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém dosáhla stanoveného obratu.

Dobrovolným plátcem daně v ČR se může stát osoba, jejíž obrat nepřekročil stanovený limit. Tato osoba může předložit přihlášku k registraci kdykoliv. Dobrovolným plátcem daně na Slovensku je ten, komu daňový úřad uzná oprávněnost žádosti o registraci k dani.

O **zrušení registrace** může plátce v ČR požádat nejdříve po uplynutí jednoho roku od data uvedeného na osvědčení o registraci, a to v případě, že jeho obrat nepřesáhl za nejbližších předcházejících 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců částku 1 000 000 Kč.

Na Slovensku může plátce taktéž požádat o zrušení registrace nejdříve po uplynutí jednoho roku ode dne, kdy se stal plátcem, jestliže jeho obrat nedosáhl za 12 předcházejících po sobě následujících kalendářních měsíců částku 1 500 000 Sk.

V ČR je od 1. května 2004 novelou zákona o správě daní a poplatků změněn formát **daňového identifikačního čísla** (DIČ). První tři číslice (kód správce daně) a pomlčka jsou nahrazeny kódem „CZ“. Po něm následuje obecný identifikátor, kterým je u fyzické osoby zpravidla rodné číslo a u právnické osoby identifikační číslo. Staré DIČ právnické osoby ve tvaru např. 290 – 111 22 333 má tedy po změně tvar CZ11122333.

Na Slovensku došlo nejen ke změně struktury DIČ, ale i názvu z DIČ na **identifikační číslo organizace pro DPH** (IČ pro DPH, IČ DPH). Nové IČ DPH je složeno z dvoumístného kódu státu „SK“ a desetimístného, náhodně vygenerovaného čísla.

V případě vymezení **místa zdanitelného plnění** se v obou zákonech nevyskytují žádné odlišnosti.

Daňová povinnost vzniká plátcí dnem uskutečnění zdanitelného plnění. Jak v ČR, tak i na Slovensku vzniká daňová povinnost u zboží obvykle dnem dodání a u služeb dnem poskytnutí.

Asi nejmarkantnější odlišností v obou zákonech jsou **sazby daně z přidané hodnoty**. Se vstupem ČR do EU byla základní sazba snížena z 22 % na 19 %, snížená sazba zůstala 5 %. Základní sazba se v ČR uplatňuje na zboží a služby, snížená sazba na zboží a služby uvedené v přílohách č. 1 a č. 2. zákona o DPH.

Na Slovensku je od 1. ledna 2004 zavedena jednotná sazba daně 19 %.

Plátce daně v ČR i na Slovensku je povinen vystavit **daňový doklad** nejpozději do 15 dnů ode dne uskutečnění zdanitelného plnění a taktéž je povinen uchovávat daňové doklady nejméně po dobu 10 let následujících po roce, kterého se týkají. Běžný daňový doklad má v obou zemích stejné náležitosti.

Zjednodušený daňový doklad může v ČR vystavit plátce (prodávající) uskutečňující zdanitelné plnění s úplatou za hotové, prostřednictvím platební karty nebo šekem, a to za zdanitelná plnění v maximální výši 10 000 Kč a to včetně daně. Na

zjednodušeném daňovém dokladu je uvedena povinně pouze částka a sazba daně nebo osvobození od daně. Výši daně si musí zjistit plátce (kupující) sám.

Jestliže plátce na Slovensku uskutečňuje zdanitelné plnění a úhradu v hotovosti eviduje podle zvláštního předpisu, doklad vyhotovený elektronickou registrační pokladnou, jestliže cena zboží anebo služby včetně daně není vyšší než 50 000 Sk, se považuje za zjednodušený daňový doklad.

Základem daně je v obou zemích vše, co obdržel nebo má obdržet plátce za uskutečněné zdanitelné plnění od osoby, pro kterou je toto plnění realizováno, vyjma daně za toto zdanitelné plnění. Základ daně zahrnuje např. i clo, poplatky, spotřební daň, vedlejší související výdaje (balné, pojištění zásilky).

Způsob **výpočtu daně** je v obou zemích založen na stejném principu. Buďto daň vypočítá plátce daně jako součin základu daně a sazby daně (v ČR tzv. metoda „zdola“), anebo se daň vypočítává z ceny včetně daně. V tomto případě se daň vypočítá jako podíl, v jehož čitateli je cena včetně daně vynásobená sazbou daně a ve jmenovateli součet čísla 100 a sazby daně (v ČR tzv. metoda „shora“).

Při **odpočtu daně a krácení nároku na odpočet daně** postupují plátcí obou zemí v podstatě stejným způsobem.

Nárok na odpočet daně má pouze plátce daně, a to jen je-li schopen ho doložit tím, že má daňový doklad. Další velice důležitou podmínkou je, aby použil vstupy, u kterých uplatňuje odpočet daně, v rámci svých ekonomických činností. Nárok na odpočet je zakázán zejména při použití přijatých zdanitelných plnění pro reprezentaci a při nákupu osobních automobilů a jejich technickém zhodnocení.

Jestliže plátce použije přijatá zdanitelná plnění jak pro svá uskutečněná zdanitelná plnění, u kterých má nárok na odpočet daně, tak i pro uskutečněná zdanitelná plnění, u kterých nárok na odpočet není, je povinen odpočet daně krátit. U těchto krácených plnění vzniká jen poměrný nárok na odpočet.

Jako poslední bod k porovnání se nabízí **zdaňovací období**. I v tomto případě bychom mohli říci, že obě právní úpravy se od sebe nijak zvlášť neliší.

V ČR i na Slovensku je zdaňovacím obdobím kalendářní čtvrtletí, pokud obrat plátce za předcházející kalendářní rok nedosáhl 10 000 000 Kč (10 000 000 Sk). Při překročení tohoto obratu je zdaňovacím obdobím kalendářní měsíc.

Plátce v ČR si může zvolit za zdaňovací období kalendářní měsíc, pokud jeho obrat za předcházející kalendářní rok dosáhl výše 2 000 000 Kč. Na Slovensku si může

plátce zvolit za zdaňovací období kalendářní měsíc, pokud jeho obrat za předešlý rok byl nižší než 10 000 000 Sk.

Daňové přiznání se v obou zemích podává do 25 dnů po skončení zdaňovacího období. Ve stejné lhůtě je daň splatná.

Vyplyne-li z daňového přiznání nadměrný odpočet, vrací se plátcí v ČR bez žádosti do 30 dnů od lhůty pro předložení daňového přiznání.

V případě, že ve zdaňovacím období vznikne plátcí na Slovensku nadměrný odpočet, odpočítá ho od vlastní daňové povinnosti v následujícím zdaňovacím období. Jestliže tak nemůže učinit, daňový úřad vrátí neodpočítaný nadměrný odpočet anebo jeho neodpočítanou část na základě žádosti o vrácení nadměrného odpočtu. Žádost je možno podat nejpozději při podání daňového přiznání za zdaňovací období, které následuje po zdaňovacím období, ve kterém nadměrný odpočet vznikl. Daňový úřad ho vrátí do 30 dnů od podání žádosti.

6. INTRAKOMUNITÁRNÍ PLNĚNÍ MEZI VYBRANÝMI ZEMĚMI

Členství v EU pro ČR znamená také členství v systému jednotného vnitřního trhu s volným pohybem zboží, služeb, kapitálu a pracovních sil. Dodání zboží mezi členskými státy již není provázeno celními formalitami a je rychlejší. Některé administrativní povinnosti zmizely, nahradily je však **nové povinnosti, formuláře a pojmy** zavedené novým zákonem o DPH a dalšími harmonizovanými předpisy [2].

Otevření hranic pro pohyb zboží a služeb v EU přineslo do terminologie DPH nový pojem - **intrakomunitární plnění**. Tímto plněním je dodání zboží nebo služby mezi státy Evropské unie [11]. Termíny vývoz a dovoz zboží ztrácejí v rámci intrakomunitárních transakcí své opodstatnění a jsou nahrazeny pojmy dodání a pořízení zboží [2]. S těmito intrakomunitárními plněními je také často spojen nový princip uplatňování DPH, tzv. **samovyměření daně** [11].

Plátce, který uskuteční dodání zboží do jiného členského státu osobě registrované k dani v jiném členském státě má povinnost podat **souhrnné hlášení** o dodání zboží do jiného členského státu. Mnoho firem také musí měsíčně podávat **výkaz pro INTRASTAT**, zvlášť pro odeslání a zvlášť pro přijetí zboží [2].

V rámci EU byl rovněž vytvořen **systém VIES**, který slouží k zajištění výměny informací o uskutečněných intrakomunitárních plněních a identifikačních údajů o osobách registrovaných k DPH v jednotlivých členských státech [15].

6.1 Povinnost registrace k DPH

Jedním ze závažných bodů nového systému DPH je nutnost registrace k DPH v daleko větším množství případů. Kromě registrace k DPH v České republice může vzniknout českým firmám též povinnost zaregistrovat se k DPH v jiném státu EU [11].

V České republice vzniká povinnost registrace po překročení určité výše obrátu firmy za rok. Po vstupu do EU byl tento limit snižen na 1 mil. Kč a dále se do obrátu z hlediska DPH započítává více druhů plnění než dříve. Rozsah subjektů, které se musí na základě tohoto pravidla zaregistrovat, se tak výrazně zvýšil.

Povinnost zaregistrovat se k DPH ale vzniká i v případech, kdy obrat firmy nepřekročí tento limit. Kromě zcela specifických situací, které se většiny firem netýkají

(např. nabytí majetku v privatizaci), vzniká povinnost registrace k dani i firmám, které pořizují zboží z jiného členského státu (hodnota pořízeného zboží bez daně převyšší v běžném kalendářním roce částku 326 000 Kč, na Slovensku 420 000 Sk) nebo přijímají služby podléhající samovyměření daně (už při první takové službě) [11]. Protože v EU jsou tyto dvě transakce naprosto běžné, vzniká povinnost registrace k DPH v České republice velkému množství dosavadních neplátců daně.

Jelikož pravidla, kdy se subjekty musí zaregistrovat k DPH, jsou do značné míry dána Šestou směrnicí EU, vzniká v analogických situacích povinnost registrace pro české firmy i v jiném členském státu EU [11]. Protože ale Šestá směrnice neupravuje zcela striktně limity pro registraci, je důležité, aby si firmy ohlídky limity, které jsou platné v jednotlivých členských státech.

Registrovat se k dani v jiném členském státu je nutné v případě, že firma dodává zboží neplátcům v jiném členském státu (tzv. zásilkový prodej) a překročí určitou hodnotu dodávaného zboží za rok [11]. Tato podmínka je velice důležitá, protože limity pro hodnotu dodávaného zboží jsou poměrně nízké. Nejčastěji se ve státech EU jedná o 35 000 EUR ročně.

6.2 Vykazovací povinnosti

6.2.1 Výkaz pro INTRASTAT

INTRASTAT je statistický systém, který slouží ke zjišťování údajů o pohybu zboží v rámci Evropské unie, pokud při jeho přijetí a odeslání není povinnost předkládat celním orgánům celní prohlášení. Systém je povinný pro všechny členské státy EU [15].

V rámci obchodu s ostatními členskými státy EU musí některé subjekty vyplňovat výkaz INTRASTAT – přijetí zboží a výkaz INTRASTAT – odeslání zboží. Povinnost vykazovat údaje v systému INTRASTAT se týká subjektů, které překročí tzv. asimilační práh pro přijetí zboží z jiného členského státu EU (2 mil. Kč) nebo při odeslání zboží do jiného členského státu EU (4 mil. Kč). Vychází se z fakturované hodnoty zboží, odděleně pro přijetí a pro odeslání zboží. Překročením asimilačního prahu se subjekt stává osobou povinnou k vykazování, tzv. zpravodajskou jednotkou [2].

Dnem 1. července 2005 pozbývá platnosti vyhláška č. 200/2004 Sb., O statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropských společenství. Novou úpravou byl zrušen tzv. specifický práh. Vykazování předepsaných údajů je jednotné bez ohledu na celkovou částku fakturované hodnoty (podle staré vyhlášky pod 100 mil. Kč zjednodušené vykazování nad 100 mil. Kč úplné vykazování) [15].

Vykazovacím obdobím je kalendářní měsíc. V měsících, kdy nedošlo k žádnému pohybu zboží, se odevzdává „negativní hlášení“.

Na Slovensku je asimilační práh stanoven pro přijetí zboží 3 mil. Sk a pro odeslání 6 mil. Sk. Zpravodajské jednotky, které dosáhly asimilačního prahu, ale nepřekročily tzv. práh zjednodušení, předkládají zjednodušené hlášení. Zpravodajské jednotky, které překročily práh zjednodušení (celková roční hodnota přijetí přesáhla 12 mil. Sk, celková roční hodnota odeslání přesáhla 30 mil. Sk), předkládají úplné hlášení.

6.2.2 Souhrnné hlášení

Pro kontrolu dodání zboží mezi plátcí DPH v rámci EU slouží souhrnné hlášení. V něm plátcí vykazují uskutečněná intrakomunitární plnění. Hlášení podávají všichni plátcí DPH, kteří v předchozím čtvrtletí dodali zboží plátcí DPH v jiné členské zemi EU. Hlášení se podává čtvrtletně bez ohledu na to, zda plátce DPH podává měsíční nebo čtvrtletní přiznání DPH.

Souhrnné hlášení je stručný a přehledný formulář, v němž plátce daně uvádí souhrnné informace o jím uskutečněných dodáních zboží do jiného členského státu osvobozených od DPH za předchozí kalendářní čtvrtletí [15].

V jednotlivých řádcích souhrnného hlášení uvádí plátce pro každého pořizovatele zboží:

- kód země, v níž je pořizovatel registrován,
- DIČ pořizovatele,
- celkovou hodnotu zboží dodaného danému pořizovateli za dané kalendářní čtvrtletí.

Pokud plátce neuskuteční v daném kalendářním čtvrtletí dodání zboží do jiného členského státu Evropské unie, souhrnné hlášení nepodává [15].

6.3 Systém VIES

V rámci EU byl vytvořen systém výměny informací v oblasti DPH, který prostřednictvím elektronického systému VIES (VAT Information Exchange System) umožňuje správcům daně členských států EU zkontrolovat, zda dodavatel byl oprávněn osvobodit zdanitelné plnění, a naopak v zemi určení umožnil prověřit, zda pořizovatel nabyté zboží řádně přiznal a zdanil [15].

Systém VIES slouží k zajištění výměny informací o uskutečněných intrakomunitárních plněních a identifikačních údajů o osobách registrovaných k DPH v jednotlivých členských státech [15].

6.3.1 Ověřování DIČ pořizovatele

Jak již bylo zmíněno, v rámci intrakomunitárních transakcí má plátce uskutečňující dodání do jiného členského státu nárok na osvobození od DPH pouze v případě, že pořizovatel zboží je v jiném členském státě registrován k DPH, tj. bylo mu přiděleno DIČ pro účely DPH. Pro uplatnění nároku na osvobození je pak prodávající subjekt povinen uvést a zkontrolovat platnost DIČ svého zákazníka vydaného v jiné členské zemi [15].

Za tímto účelem musí každý členský stát umožnit osobám poskytujícím intrakomunitární plnění získat potvrzení platnosti DIČ svého obchodního partnera registrovaného k DPH v jiné členské zemi spolu s kódem této země [15].

Informaci, zda je zadané DIČ pořizovatele z členské země Evropské unie registrované v příslušném státě, je možno získat na internetové adrese Evropské komise (http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/vies/en/vieshome.htm).

Český plátce DPH si může ověřit platnost DIČ vydaného v jiné členské zemi také osobně, telefonicky, prostřednictvím poštovní zásilky, faxu nebo e-mailu na finančním úřadě nebo na Ministerstvu financí ČR.

Plátce DPH na Slovensku má možnost ověřit si platnost IČ DPH svého odběratele v jiném členském státě EU na internetové stránce Daňové správy SR (www.drsr.sk/wps/portal).

6.4 Samovyměření daně

Daň z přidané hodnoty funguje na principu daně na vstupu a na výstupu. Pokud firma - plátce prodá zboží nebo službu, uskuteční zdanitelné plnění a má povinnost odvést DPH na výstupu (až na výjimky, kdy se jedná o plnění osvobozená). Naopak z nakoupeného zboží a služeb má téměř vždy nárok na odpočet daně na vstupu. Celková daňová povinnost firmy se tedy stanovuje jako rozdíl mezi daní na výstupu a na vstupu [11].

Samovyměření daně přináší do takto popsaného systému uplatňování DPH nový prvek, kdy daň na výstupu odvádí a platí příjemce zboží nebo služby (český plátce) a nikoliv dodavatel resp. poskytovatel z jiného členského státu. Tento princip je spojen pouze s plněními mezi členskými státy EU, dodání zboží v rámci ČR je standardně zdaněno na výstupu dodavatelem (samovyměření daně se užije i v některých případech uskutečnění plnění osobou ze země mimo EU s místem plnění v ČR) [11].

Pokud tedy je českému plátcovi dodáno zboží plátcem ze Slovenska, slovenský plátce neuplatňuje svoji DPH, ale český plátce uplatní DPH na výstupu s českou sazbou (19 %) a zároveň si uplatní nárok na odpočet na vstupu. Celkový vliv na českého plátce je tedy z hlediska DPH nulový, protože samovyměření i nárok na odpočet (má plný nárok na odpočet) uplatní v jednom daňovém přiznání.

Plátcí, kteří z důvodu uskutečňování osvobozených plnění bez nároku na odpočet - například banky nebo pojišťovny - nemohou nárokovat plně daň na vstupu, si musí daň samovyměřit naprosto stejně, ale nevzniká u nich plný nárok na odpočet.

Samovyměření daně je užito nejen při pořízení zboží či služby českým plátcem z jiného členského státu, ale též v opačném případě, kdy český plátce poskytuje zboží či služby firmám v jiných státech EU. Zde tedy česká firma naopak na výstupu daň neuplatní, avšak má nárok na odpočet daně na vstupu. Příjemce v jiném členském státu si daň samovyměří [11].

Samovyměření daně se používá v drtivé většině případů pořízení zboží z jiného členského státu (anglicky se zde pro samovyměření používá termín *acquisition tax*) a u určitých vyjmenovaných služeb (zde se v angličtině používá termín *reverse charge*). Mezi zákonem vyjmenované služby, u nichž se použije princip samovyměření, patří například finanční, pojišťovací, přepravní, poradenské, telekomunikační či elektronické služby [11].

7. ZÁVĚR

Daň z přidané hodnoty je jedna z nepřímých daní, která musí být podle práva Evropského společenství uplatňována v každém členském státě EU. Daň z přidané hodnoty se uplatňuje na dodávky zboží a služeb v rámci území každého členského státu. Pravidla vyměřování a výběru DPH jsou v pravomoci členských států, avšak tyto jejich pravomoci jsou harmonizovány směrnicemi ES. Základem harmonizace v oblasti DPH je Šestá směrnice Rady č. 77/388/EHS, která upravuje společný systém daní z přidané hodnoty.

Od vstupu do EU aplikuje Česká republika pravidla jednotného vnitřního trhu, který byl zaveden v EU od roku 1993. Zrušení vnitřních hranic po vstupu do EU znamená absenci hraničních kontrol uvnitř území Evropského společenství [4].

Cílem mé práce bylo porovnat DPH v ČR, která je upravena zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty a zákon č. 222/2004 Z. z., o dani z přidané hodnoty na Slovensku. Vzhledem k tomu, že Šestá směrnice EU o harmonizaci nepřímých daní dosti ovlivňuje úpravu DPH ve všech státech EU, a také kořeny obou daní (jak v ČR tak na Slovensku) jsou naprosto identické, oba zákony se od sebe příliš neliší. Odlišnosti v jednotlivých právních úpravách však najdeme.

Pro problematiku sazeb DPH platí, že Česká republika je po vstupu do EU limitována Šestou směrnicí EU o harmonizaci nepřímých daní. Tato směrnice stanovuje nejen spodní hranice pro výši základní (15 %) a snížené sazby (5 %), ale hlavně vymezuje rozsah zboží a služeb, které mohou být předmětem snížené sazby daně [11].

Důvodem pro poměrně striktní pravidla pro sazby DPH v Evropě je vytvoření společného vnitřního trhu v rámci EU.

České firmy by s rozšířením svých aktivit po území EU měly být informovány nejen o sazbách daně u nás, ale i v ostatních zemích EU. V rámci svých aktivit v těchto státech totiž vznikne často povinnost zdanit prodávané zboží nebo dodávané služby místní sazbou daně [11].

Přestože naprostá většina změn je určitým způsobem podchycena 6. směrnicí EU, rozhodně si nelze představit fungování daně z přidané hodnoty pouze na základě této směrnice.

Před vstupem do EU se nárok na osvobození od DPH prokazoval celními doklady obsahujícími potvrzení o vývozu. Po vstupu do EU používají správci daně

elektronický systém VIES. V souvislosti s tím došlo ke změnám v povinnostech českých plátců DPH obchodujících s členskými státy EU.

Okamžikem vstupu do EU byla ČR začleněna do jednotného vnitřního trhu spojeného s volným pohybem zboží, služeb, kapitálu a pracovních sil. Aby v důsledku toho nedocházelo k nárůstu daňových úniků, byly zavedeny postupy, které umožňují kontrolu uplatňování nároku na osvobození od DPH při dodání zboží do jiného členského státu.

Za tímto účelem byl v rámci EU vytvořen komunitární systém výměny informací v oblasti DPH, který prostřednictvím elektronického systému VIES umožňuje správcům daně členských zemí EU zkontrolovat, zda dodavatel byl oprávněn osvobodit zdanitelné plnění a naopak v zemi určení prověřuje, zda pořizovatel nabyté zboží řádně přiznal a zdanil.

Každý stát EU musí vytvořit vlastní národní databázi VIES, v níž jsou shromážděna data z registru plátců DPH a údaje o intrakomunitárních plněních poskytnutých plátcí této země osobám registrovaným k dani v jiných členských státech. Tyto národní databáze jednotlivých členských států jsou vzájemně propojeny. Prostřednictvím systému VIES tak správci daně obdrží základní informace nezbytné pro kontrolu uskutečněných intrakomunitárních plnění [15]. Následně pak mohou provádět detailní prověřování konkrétních transakcí v souladu s mezinárodní právní úpravou.

Pro kontrolu nároku na osvobození transakcí od daně z přidané hodnoty jsou plátcí DPH ze zákona povinni podávat vedle daňového přiznání souhrnné hlášení o uskutečněných plněních, které nahradilo dříve užívané celní deklarace.

A jakou nevýhodu tento systém má? Snad jen to, že při ověřování DIČ obchodního partnera na serveru VIES je sice možné se dozvědět, že DIČ v daném členském státě skutečně existuje, ale bohužel nelze zjistit z důvodu ochrany osobních údajů, komu zadané DIČ patří. Není tedy zaručeno, že toto DIČ náleží právě danému obchodnímu partnerovi.

Co se v současné době v oblasti DPH projednává? Od roku 2004, kdy Česká republika vstoupila do Evropské unie, musí být všechny služby zdaněny vyšší daňovou sazbou, která je v případě ČR 19 %. EU od roku 1999 povolila dočasné snížení sazeb DPH u služeb, které jsou náročné na lidskou práci a nejsou poskytovány mezinárodně. Tato výjimka platila původně do konce roku 2005, její platnost však byla prodloužena do roku 2010. ČR může tedy nadále zdaňovat nižší sazbou například opravy bytů, čištění oken, úklid domácností a domácí pečovatelské služby.

8. PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY

- [1] KOLEKTIV AUTORŮ. *Soukromý právník pro podnikatele*. Praha: Verlag Dashöfer s.r.o., 2000 - 2006. ISBN 80-86229-17-3.
- [2] *Nový zákon o DPH – co čeká plátce daně od 1. května 2004*. Daně v podnikání, 2004, č. 3.
- [3] VANČUROVÁ, A., LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2006 aneb učebnice daňového práva*. Praha: VOX a.s., 2006. 324 s. ISBN 80-86324-60-5.
- [4] MÜLLEROVÁ, L., JINDROVÁ, B. a kol. *Praktický průvodce účetnictvím (Příručka pro podnikatelskou sféru)*. Praha: Verlag Dashöfer s.r.o., 2002 - 2005. ISBN 80-86229-40-8.
- [5] AMBROŽ, J. *DPH, Edice Daně pro Každého*. Praha: KORŠACH, 2004. 186 s. ISBN 80-86296-06-7.
- [6] FITŘÍKOVÁ, D. a kol. *Daň z přidané hodnoty od A do Z*. Praha: Verlag Dashöfer s.r.o., 2004 - 2006. ISBN 80-86229-92-0.
- [7] BENDA, V. *Daňové přiznání k DPH a souhrnné hlášení*. Poradce, 2004, č. 12.
- [8] HRČKA, Š. *Daňové zákony v roce 2006*. Pravda, február 2006.
- [9] Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty
- [10] Zákon č. 222/2004 Z.z., o dani z pridanej hodnoty
- [11] <http://www.mesec.cz>
- [12] <http://www.sfinance.cz>
- [13] <http://www.finance.sk>
- [14] http://www.datalock.sk/buxus/generate_page.php?page_id=530#ico
- [15] <http://www.businessinfo.cz>
- [16] <http://wa.profit.cz>
- [17] <http://www.mfcr.cz>
- [18] <http://www.stormware.sk/sk/pohoda/DPH.asp>
- [19] <http://www.formulare-ke-stazeni.cz/skformulare-danove.html>

9. ANOTACE

Srovnání DPH v České republice a na Slovensku

Cílem této bakalářské práce bylo porovnat legislativní úpravu daně z přidané hodnoty v České republice a na Slovensku a intrakomunitární plnění mezi vybranými zeměmi. Systém daně z přidané hodnoty je pro všechny státy Evropské unie do značné míry stanoven Šestou směrnicí EU o harmonizaci nepřímých daní, proto se při porovnávání obou právních úprav daně z přidané hodnoty nevyskytuje příliš mnoho rozdílů. Asi nejpatrnější odlišností jsou sazby daně z přidané hodnoty. ČR má základní sazbu 19 % a sníženou 5 %, zatímco na Slovensku je zavedena jednotná sazba daně 19 %. Členství v EU pro Českou republiku znamená také členství v systému jednotného vnitřního trhu s volným pohybem zboží, služeb, kapitálu a pracovních sil.

Klíčová slova: daň z přidané hodnoty, plátce, Evropská unie, Šestá směrnice EU o harmonizaci nepřímých daní, intrakomunitární plnění

Comparing Value Added Tax in the Czech Republic and Slovakia

The purpose of this bachelor's work was the comparison of legislative Value Added Tax adjustment in the Czech Republic and in Slovakia and intra-communautaire supplies between selected countries. For all European Union states the Value Added Tax System is to a large degree stipulated by the Sixth EU directive On indirect taxes harmonization, therefore not many differences occur by the comparison of both legal regulations of the Value Added Tax. The Value Added Tax rate is probably the clearest difference. The Czech Republic has standard rate of 19 % and decreased rate of 5 % whereas in Slovakia the flat rate of 19 % is established. For the Czech Republic the EU membership also represents the membership in the single internal market system with free movement of products, services, capital and workforce.

Key words: Value Added Tax, payer, European Union, Sixth EU directive On indirect taxes harmonization, intra-communautaire supplies

10. PŘÍLOHY

- Příloha č. 1: Přiznání k dani z přidané hodnoty v ČR
- Příloha č. 2: Přiznání k dani z přidané hodnoty na Slovensku
- Příloha č. 3: Osvobozená plnění bez nároku na odpočet daně (§ 51 ZDPH) (ČR)
- Příloha č. 4: Osvobozená plnění s nárokem na odpočet daně (§ 63 ZDPH) (ČR)
- Příloha č. 5: Formát DIČ (VAT numer, VAT ID) v jednotlivých zemích EU
- Příloha č. 6: Základní a snížené sazby DPH v zemích EU v roce 2005
- Příloha č. 7: Příloha č. 1 k zákonu č. 235/2004 Sb. – Seznam zboží podléhajícího snížené sazbě (ČR)
- Příloha č. 8: Příloha č. 2 k zákonu č. 235/2004 Sb. – Seznam služeb podléhajících snížené sazbě (ČR)
- Příloha č. 9: Intrakomunitární obchod – INTRASTAT (ČR)
- Příloha č. 10: Výkaz pro INTRASTAT – přijetí (ČR)
- Příloha č. 11: Výkaz pro INTRASTAT – odeslání (ČR)
- Příloha č. 12: Výkaz pro INTRASTAT – zjednodušené hlášení o přijetí zboží (SR)
- Příloha č. 13: Výkaz pro INTRASTAT – hlášení o přijetí zboží (SR)
- Příloha č. 14: Výkaz pro INTRASTAT – zjednodušené hlášení o odeslání zboží (SR)
- Příloha č. 15: Výkaz pro INTRASTAT – hlášení o odeslání zboží (SR)
- Příloha č. 16: Souhrnné hlášení k dani z přidané hodnoty (ČR)
- Příloha č. 17: Následné souhrnné hlášení k dani z přidané hodnoty (ČR)
- Příloha č. 18: Souhrnný výkaz daně z přidané hodnoty (SR)